

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»
Кафедра світової політики, дипломатії та туристичного бізнесу

ДО ЗАХИСТУ
завідувач кафедри світової
політики, дипломатії та
туристичного бізнесу
доц. Парфіненко А.Ю.

Кваліфікаційна робота магістра

**на тему: «СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМКИ
УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКОГО СТРАТЕГІЧНОГО
ПАРТНЕРСТВА»**

Виконала: студентка 2 курсу групи УКР-61
спеціальності 291 «Міжнародні відносини,
суспільні комунікації та регіональні студії»

Андрєєва Єлизавета Ігорівна

(прізвище та ініціали)

Керівник: к.іст.н., доц. Парфіненко А. Ю.

(прізвище та ініціали)

Рецензент:

(прізвище та ініціали)

Підсумкова оцінка:

за національною шкалою: _____

кількість балів: _____

Голова Екзаменаційної комісії

Вялієв Фаріз

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Харків – 2024 року

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

Кафедра світової політики, дипломатії та туристичного бізнесу

Рівень вищої освіти (освітньо-кваліфікаційний рівень) другий (магістерський)

Напрямок підготовки «Міжнародно-політична регіоналістика»

Спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

ЗАТВЕРДЖУЮ

**завідувач кафедри світової політики, дипломатії та туристичного бізнесу
доц. Парфіненко А.Ю.**

«_____» _____ 2024 року

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ МАГІСТЕРСЬКУ РОБОТУ (ПРОЕКТ)

Андрєєвої Єлизавети Ігорівни

Тема роботи Сучасний стан та пріоритетні напрямки українсько-американського стратегічного партнерства

Керівник роботи Парфіненко Анатолій Юрійович, к.іст.н., доц.

Затверджені наказом по університету від 01.07.2024 р. №4002-5/1581

2. Строк подання студентом роботи

3. Перелік питань, які потрібно розробити

Дослідити україно-американські відносини як об'єкт міжнародно-політичних досліджень; систематизувати шляхи еволюції та основні етапи розвитку двосторонніх дипломатичних відносин між США та Україною; проаналізувати стан торговельно-економічних відносин між США та Україною; провести аналіз геополітичного середовища стратегічного партнерства між США та Україною; дослідити доктринальні основи та пріоритетні напрямки стратегічного партнерства між США та Україною; обґрунтувати та оцінити перспективи українсько-американського стратегічного партнерства; надати розробку сценаріїв подальшого розвитку стратегічного партнерства на підставі SWOT-аналізу.

4. План роботи

№ з/п	Назви етапів роботи
1	Розділ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ СТРАТЕГІЧНОГО ПАРТНЕРСТВА МІЖ УКРАЇНОЮ ТА США
2	Розділ 2. АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ ТА ПЕРСПЕКТИВ УКРАЇНО-АМЕРИКАНСЬКОГО СТРАТЕГІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА
3	Розділ 3. ОЦІНКА ПЕРСПЕКТИВ УКРАЇНО- АМЕРИКАНСЬКОГО СТРАТЕГІЧНОГО ПАРТНЕРСТВА

5. Дата видачі завдання

Студент

підпис

Є. І. Андрєєва

Керівник роботи

підпис

А. Ю. Парфінєнко

АНОТАЦІЯ

Андрєєва Є. І. Сучасний стан та пріоритетні напрямки українсько-американського стратегічного партнерства.

Досліджено україно-американські відносини як об'єкт міжнародно-політичних досліджень. Систематизовано шляхи еволюції та основні етапи розвитку двосторонніх дипломатичних відносин між США та Україною з 1990 року по 2014 рік. Наголошено на основних положеннях Будапештського меморандуму 1994 року, який юридично заклав юридичний ґрунт для гарантій безпеки для України. Проаналізовано стан торговельно-економічних відносин між США та Україною. Надано графічна ілюстрація динаміки експорту та імпорту товарів та послуг за останні роки. Зроблено висновки щодо динаміки та подальшого товарообігу між США та Україною.

Проведено аналіз геополітичного середовища стратегічного партнерства між США та Україною. Оцінено стан конкуренції між такими світовими лідерами, як США та Китай. Проаналізовано вплив російської військової агресії проти України на геополітичне середовище в рамках стратегічного трикутника США – Китай – ЄС. Досліджено доктринальні основи та пріоритетні напрямки стратегічного партнерства між США та Україною. За основу вивчення доктрини взято основні концепції та стратегії адміністрацій президентів США Б. Обами, Д. Трампа та Дж. Байдена щодо України. Проведено порівняльний аналіз діяльності цих адміністрацій президентів США щодо України. Обґрунтовано та оцінено США як головного військово-політичного союзника України у протидії російській агресії. Зроблено висновки, що військова та політична допомога США Україні занадто велика у порівнянні з іншими країнами, та має дуже високу ефективність для перемоги України над російським агресором.

Проведено SWOT-аналіз стратегічного партнерства України та США, де детально проаналізовано як сильні та слабкі сторони, так й можливості та загрози. На підставі цього аналізу, сформульовано три сценарію розвитку відносин: оптимістичний, реалістичний, песимістичний.

ANNOTATION

Andrieieva Y. I. Current state and priority directions of the ukrainian-american strategic partnership.

Ukrainian-American relations are studied as an object of international political research. The paths of evolution and the main stages of development of bilateral diplomatic relations between the USA and Ukraine from 1990 to 2014 are systematized. Emphasis is placed on the main provisions of the Budapest Memorandum of 1994, which legally laid the legal foundation for security guarantees for Ukraine. The state of trade and economic relations between the USA and Ukraine is analyzed. A graphic illustration of the dynamics of export and import of goods and services in recent years is provided. Conclusions were made regarding the dynamics and further trade between the USA and Ukraine.

An analysis of the geopolitical environment of the strategic partnership between the USA and Ukraine was carried out. The state of competition between such world leaders as the USA and China is assessed. The impact of Russian military aggression against Ukraine on the geopolitical environment within the framework of the strategic triangle USA – China – EU is analyzed. The doctrinal foundations and priority directions of the strategic partnership between the USA and Ukraine have been studied. The study of the doctrine is based on the main concepts and strategies of the administrations of the US presidents B. Obama, D. Trump and J. Biden regarding Ukraine. A comparative analysis of the activities of these administrations of the US presidents in relation to Ukraine was carried out. The USA as Ukraine's main military-political ally in countering Russian aggression is substantiated and evaluated. It was concluded that the US military and political aid to Ukraine is too large compared to other countries, and has a very high efficiency for Ukraine's victory over the Russian aggressor.

SWOT-analysis of the strategic partnership between Ukraine and the USA was conducted, where both strengths and weaknesses and opportunities and threats were analyzed in detail. Based on this analysis, three relations development scenarios were formulated: optimistic, realistic, and pessimistic.

ЗМІСТ

Вступ	7
Розділ 1. Теоретичні основи дослідження стратегічного партнерства між Україною та США	
1.1. Україно-американські відносини як об'єкт міжнародно-політичних досліджень	13
1.2. Еволюція та основні етапи розвитку двосторонніх дипломатичних відносин між країнами.....	17
1.3. Стан торговельно-економічних відносин	25
Розділ 2. Аналіз сучасного стану та перспектив україно-американського стратегічного співробітництва	
2.1. Аналіз геополітичного середовища стратегічного партнерства між країнами	30
2.2. Доктринальні основи та пріоритетні напрямки стратегічного партнерства	39
2.3. США як головний військово-політичний союзник України у протидії російській агресії	47
Розділ 3. Оцінка перспектив україно-американського стратегічного партнерства	
3.1. Стратегічне бачення перспектив двосторонніх відносин в програмах американських політичних партій	51
3.2. Вплив електорального процесу в США на двосторонні відносини	57
3.3. SWOT-аналіз та розробка сценаріїв подальшого розвитку стратегічного партнерства	59
Висновки	64
Список використаних джерел.....	68
Додатки.....	76

ВСТУП

Актуальність дослідження україно-американських відносин визначається їх значущістю у глобальній системі міжнародних відносин, особливо в умовах сучасних геополітичних викликів. Вивчення цих відносин дозволяє глибше зрозуміти особливості взаємодії між країнами, її причини, механізми та наслідки, а також визначити ключові напрямки співпраці та потенційні виклики, які постають перед обома державами. Політичний аспект таких досліджень спрямований на аналіз історії дипломатичних відносин, сучасної політичної співпраці та взаємного впливу політичних процесів у США та Україні. Наприклад, важливо зрозуміти, як внутрішньополітичні події в США, такі як президентські вибори чи зміна адміністрації, впливають на зовнішньополітичний курс щодо України. Одночасно, увага приділяється тому, як Україна відповідає на ці зміни та вибудовує власну зовнішню політику. Спільні зусилля обох країн у вирішенні глобальних викликів, таких як боротьба України з агресією РФ, підтримка демократії та забезпечення міжнародного правопорядку, є важливими для дослідження. Військова складова досліджень пов'язана із питаннями співпраці у сфері безпеки та оборони. США відіграють ключову роль у зміцненні обороноздатності України через постачання військової техніки, проведення спільних навчань та консультування. Особливо важливим є аналіз впливу надання військової допомоги на здатність України протистояти російській агресії, а також оцінка довгострокових перспектив співпраці у сфері безпеки.

Важливу роль в актуальності дослідження грає економічний аспект, який охоплює аналіз торговельно-економічних зв'язків, рівня інвестиційної підтримки та масштабів економічної допомоги, яку Україна отримує від США. Зокрема, важливим є вивчення впливу угод про вільну торгівлю, фінансових грантів та кредитів, спрямованих на розвиток ключових галузей економіки. Крім того, звертає на себе увагу можливість для реалізації спільних

економічних проектів, які сприяють створенню робочих місць, інноваціям та зміцненню обох економік.

На сучасному етапі україно-американські відносини є одним із ключових факторів стабільності в усіх регіонах Європи. США виступають важливим союзником України у боротьбі за суверенітет, демократію та територіальну цілісність. Зусилля Сполучених Штатів, спрямовані на підтримку України, мають не лише практичне, але й символічне значення, демонструючи готовність захищати принципи міжнародного правопорядку та глобальної безпеки. Таким чином, дослідження цих відносин дозволяє краще зрозуміти їх вплив як на двосторонній рівень, так і на глобальні процеси, а також визначити подальші перспективи розвитку партнерства між країнами.

Ступінь вивчення проблеми українсько-американських відносин є доволі високою, що зумовлено важливістю цієї тематики в контексті сучасної геополітики. Упродовж останніх десятиліть науковці як в Україні, так і за її межами приділяють значну увагу дослідженню зовнішньополітичної співпраці між двома країнами. Дослідницькі центри, університети, а також окремі експертні групи активно вивчають різні аспекти взаємовідносин – політичні, економічні, військові та культурні.

Значну роль у формуванні сучасного дискурсу відіграли низка важливих публікацій, які аналізують як історичний, так і сучасний контексти цих відносин:

1. «Ukrainian-American Relations in Historical and Contemporary Perspective» (2016) авторства Оксани Гузьєвої [39]. Це дослідження охоплює широкий спектр питань, таких як економічна, політична, культурна та безпекова співпраця між Україною та США. Особливу увагу авторка приділяє історичному розвитку відносин з XX століття до сучасності, що дозволяє побачити еволюцію партнерства двох країн у тривалому часовому вимірі.
2. «Ukraine and the United States: The Rise and Fall of the Strategic Partnership» (2018) Стефана Мейєр-Клагге [44]. У цій праці автор аналізує

трансформацію українсько-американського стратегічного партнерства з 1991 року. Особлива увага приділяється динаміці політичної співпраці, економічним зв'язкам і питанням безпеки. Робота дозволяє зрозуміти причини змін у двосторонніх відносинах на тлі геополітичних викликів.

3. «Ukraine's Strategic Orientation: Between East and West» (2020) Ольги Похорєли [48]. У своїй праці авторка досліджує дилему України щодо вибору між західним і східним векторами зовнішньої політики. США тут розглядаються як ключовий партнер України у її стратегічній орієнтації на Захід, що актуалізує тему українсько-американських відносин у контексті глобального протистояння між Заходом і Росією.
4. «The US-Ukrainian Relationship in Comparative Perspective» (2019) Євгенії Городнянської [38]. Це дослідження зосереджено на порівняльному аналізі політики США щодо України в період з 1991 по 2017 роки. Авторка аналізує значущість України для США у порівнянні з іншими країнами Європи та Євразії. Особливу увагу приділено політичним, економічним і військовим аспектам співпраці, а також впливу російської агресії на ці відносини.

Таким чином, наукова база, присвячена українсько-американським відносинам, постійно розширюється. Публікації різних авторів дозволяють не лише оцінити еволюцію двосторонніх зв'язків, але й глибше зрозуміти їхню важливість у сучасному міжнародному середовищі. Ці праці є цінними джерелами інформації для аналізу як історичних, так і сучасних аспектів взаємодії України та США.

Об'єкт дослідження – становлення та розвиток стратегічного партнерства між Україною та США.

Предмет дослідження – стратегічні виміри відносин між США та Україною, зокрема співпраця у військово-політичній, безпековій, економічній сфері, включаючи фінансову допомогу, торгівлю, інвестиції, здійснення реформ.

Мета дослідження – оцінка сучасного стану та перспектив стратегічного партнерства Україна-США в контексті сучасних викликів, пов'язаних з воєнною агресією та повномасштабним вторгненням Росії в Україну.

Виходячи з мети дослідження, в роботі поставлено наступні **завдання дослідження**:

1. Дослідити україно-американські відносини як об'єкт міжнародно-політичних досліджень.
2. Систематизувати шляхи еволюції та основні етапи розвитку двосторонніх дипломатичних відносин між США та Україною.
3. Проаналізувати стан торговельно-економічних відносин між США та Україною.
4. Провести аналіз геополітичного середовища стратегічного партнерства між США та Україною.
5. Дослідити доктринальні основи та пріоритетні напрямки стратегічного партнерства між США та Україною.
6. Обґрунтувати та оцінити перспективи українсько-американського стратегічного партнерства.
7. Надати розробку сценаріїв подальшого розвитку стратегічного партнерства на підставі SWOT-аналізу

Методологічна основа дослідження базується на комплексному підході, що поєднує принципи та методи пізнання міжнародних систем і процесів глобального розвитку. Робота ґрунтується на таких базових принципах, як історизм, об'єктивність, системність і комплексність, що забезпечують багатогранний аналіз українсько-американських відносин.

У дослідженні використано широкий спектр методів:

1. Методи аналізу та синтезу – для вивчення ключових елементів двосторонніх відносин, їхньої структури та взаємозв'язків між ними.

2. Періодизація та класифікація – для впорядкування історичних етапів розвитку українсько-американських відносин і визначення їх основних характеристик.
3. Компаративний метод – для порівняння особливостей взаємодії України та США з їхніми відносинами з іншими країнами, зокрема державами Європи.
4. Контент-аналіз – для дослідження змісту міжнародних угод, офіційних заяв, публікацій у засобах масової інформації та інших джерел, що висвітлюють динаміку двосторонніх відносин.
5. SWOT-аналіз – застосовується для оцінки сильних та слабких сторін, можливостей і загроз у стратегічному партнерстві між Україною та США. Цей метод дозволяє виявити перспективи розвитку відносин і потенційні ризики.
6. Статистичний метод – для обробки кількісних даних, таких як обсяги торгівлі, інвестицій, масштаби військової допомоги тощо.

Аналітичні методи були використані для опрацювання різноманітних джерел, зокрема міжнародних договорів, заяв державних діячів, аналітичних матеріалів, а також інформації з відкритих джерел, таких як засоби масової інформації.

Застосування зазначених методів дозволило провести всебічний аналіз основних аспектів стратегічного партнерства між Україною та США, зокрема в політичній, економічній та військовій сферах. Завдяки цьому дослідження забезпечує комплексний підхід до розуміння специфіки українсько-американських відносин і їхньої ролі в сучасній системі міжнародних відносин.

Специфіка джерельної бази. Для вивчення зовнішніх відносин між Україною та США використано різні джерела, які відображають стан двосторонніх відносин між країнами, зокрема:

1. Тристороння заява Президентів США, Російської Федерації та України від 14 січня 1994 року, Будапештський меморандуму про гарантії

- безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї від 5 грудня 1994 року
2. Пріоритети співробітництва Україна – США (Дорожня карта) від 31 березня 2008 р.
 3. Спільна заява щодо стратегічного партнерства України та Сполучених Штатів Америки (1 вересня 2021 р.)
 4. Закон про запобігання агресії з боку Росії (Countering America's Adversaries Through Sanctions Act – CAATSA), ухвалений у США в 2017 році, передбачає запровадження санкцій проти Росії за агресію проти України та інших країн. Цей закон є правовою основою для санкційної політики США проти РФ, яка підтримує Україну у протидії агресії.
 5. Хартія стратегічного партнерства Україна – США, 10 листопада 2021 р.

Практична значущість роботи полягає у її потенціалі стати основою для ухвалення рішень, формування стратегій та розвитку співпраці між Україною та США. Дослідження зовнішньої політики між цими країнами є корисним для різних груп зацікавлених осіб та організацій: уряди США та України, дипломатичні установи, аналітичні центри і наукові установи, бізнес-компанії та інвестори, громадські організації і культурні установи та інші. Дослідження має прикладний характер і спрямоване на покращення взаємодії між Україною та США на різних рівнях. Воно сприяє створенню більш прогнозованого й ефективного партнерства, що відповідає інтересам обох країн і позитивно впливає на міжнародну стабільність.

Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, переліку використаних джерел та додатків. Робота містить графічні та табличні матеріали.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ СТРАТЕГІЧНОГО ПАРТНЕРСТВА МІЖ УКРАЇНОЮ ТА США

1.1. Україно-американські відносини як об'єкт в міжнародно-політичних досліджень

Міжнародні відносини між двома країнами відображають взаємодію та стосунки між двома суверенними державами на міжнародній арені. Це може включати різноманітні аспекти, такі як політичні, економічні, культурні та військові відносини між країнами. Міжнародні відносини між двома країнами можуть бути спрямовані на співпрацю, конкуренцію або конфлікт.

Також важливо враховувати роль інших факторів у міжнародних відносинах, таких як міжнародні організації, міжнародне право, міжнародна торгівля та глобальні проблеми, такі як кліматичні зміни та боротьба з тероризмом. Вивчення міжнародних відносин між двома країнами дозволяє розуміти складність та взаємодію в міжнародній системі [22, с. 20].

Україно-американські відносини – це важлива тема для міжнародно-політичних досліджень, оскільки вони мають вплив на геополітичну ситуацію в регіоні Східної Європи та в світі загалом. Дослідження україно-американських відносин можуть включати аналіз політичних, економічних, військових та культурних аспектів співпраці між країнами.

Існує кілька підходів до вивчення міжнародних відносин України та США (рис. 1.1.), серед яких можна виділити наступні [2; 10; 22; 28; 48]:

1. Двосторонній підхід – дослідження взаємодії між Україною та США на рівні дводержавних відносин, їх історії, взаємодії у політичній, економічній, військовій та інших сферах.
2. Регіональний підхід – вивчення взаємодії між Україною та США у регіональному контексті, зокрема в контексті відносин з Європейським Союзом, НАТО, країнами Східної та Центральної Європи та Близького Сходу.

3. Глобальний підхід – дослідження взаємодії між Україною та США у глобальному контексті, зокрема в контексті світового лідерства, міжнародної безпеки, енергетики та інших глобальних питань.
4. Інтердисциплінарний підхід – вивчення взаємодії між Україною та США з використанням методів та підходів з різних наукових дисциплін, зокрема політології, історії, міжнародних відносин, економіки, соціології, культурології та інших.

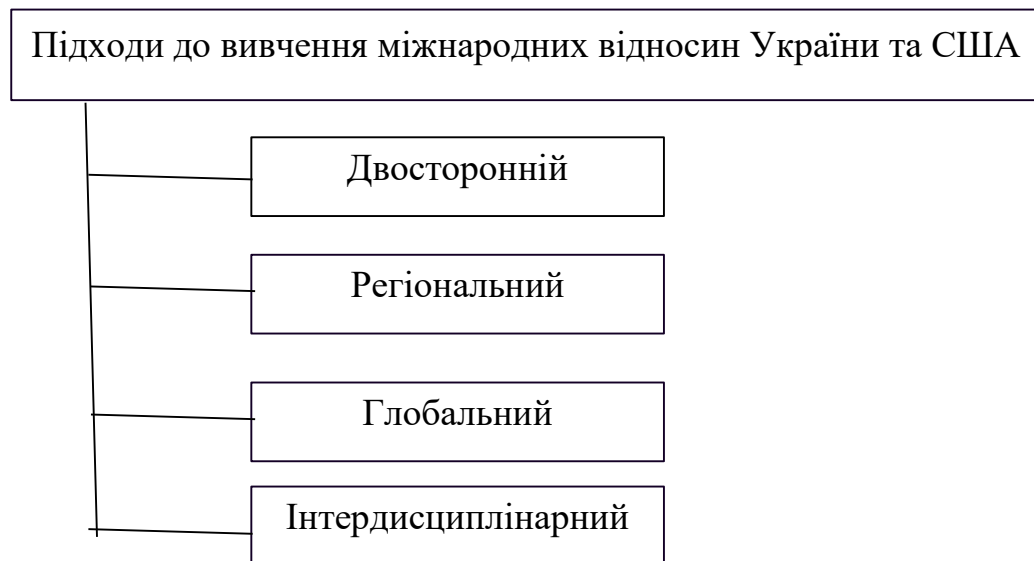

Рис. 1.1. Підходи до вивчення міжнародних відносин України та США

Складено автором за матеріалами: [2; 10; 22; 28; 48]

Ці підходи можуть використовуватися як окремо, так і у поєднанні, для вивчення міжнародних відносин між Україною та США.

Януш Бугайський, політичний аналітик та дослідник в галузі міжнародних відносин, описує українсько-американські відносини як стратегічно важливі для обох країн, особливо після російської агресії на сході України. У своїй книзі «Eastern Europe: Russia's Neglected Frontier» він аналізує динаміку відносин між США та Україною та визначає основні напрямки співпраці між ними [33, с. 3].

Зокрема, Бугайський зазначає, що Україна є ключовим стратегічним партнером США у регіоні та наголошує на важливості розвитку енергетичної безпеки, боротьбі з корупцією та зміцненні демократичних інституцій у країні.

Він також зазначає, що американська підтримка України в боротьбі з російською агресією є дуже важливою та що США мають продовжувати надавати допомогу та підтримку українському народу [33, с. 18].

Беріман, відомий дослідник у галузі міжнародних відносин, в своїй книзі «Ukraine and the United States: The Rise and Decline of the American Commitment to Independent Ukraine, 1980-1995» (1998) описує україно-американські відносини в період з 1980 по 1995 роки [32, с. 530]. У своїй книзі Берріман звертає увагу на те, що Україна була важливим об'єктом зовнішньополітичної стратегії США під час Холодної війни, але після здобуття незалежності у 1991 році, США не виявили такої ж самої зацікавленості у відносинах з Україною. Автор аналізує різні фактори, що сприяли зниженню інтересу США до України, зокрема складність реформ, корупцію та економічну кризу [32, с. 535].

Цікавою точкою зору є думка Лоренца Фридмана. Автор книги «Ukraine and the Art of Strategy» (2019), описує Україно-американські відносини з точки зору стратегії та геополітики. Він розглядає українські проблеми та конфлікти, які виникли між Україною та Росією, і аналізує, які наслідки ці конфлікти можуть мати для США та світової геополітики загалом. Він також розглядає роль США в підтримці України в контексті її відносин з Росією та впливу цих відносин на регіональну та світову безпеку. Він також досліджує можливі стратегії, які США можуть використовувати, щоб зміцнити свої відносини з Україною та зменшити вплив Росії на регіон [36, с. 8].

Українські вчені мають різні думки щодо україно-американських відносин. Деякі дослідники вважають, що ці відносини є важливим елементом зовнішньополітичної стратегії України, оскільки Сполучені Штати Америки є одним з найбільших і найвпливовіших партнерів України в економічній, політичній та військовій сферах.

Шамраєва В.М., доктор політичних наук, доцент кафедри міжнародних економічних відносин Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна детально аналізує сучасний стан та перспективи розвитку українсько-

американських міждержавних відносин. Так, Шамраєва В.М визначає спільні інтереси у процесі наповнення українсько-американського партнерства реальним змістом та визначено головні проблемні питання у зв'язку з сучасним станом розвитку внутрішньополітичних процесів в Україні та США [30].

Загалом, українські вчені досліджують україно-американські відносини в різних аспектах, звертаючи увагу на різноманітні виклики та можливості, які вони принесли для України.

Отже, об'єкти досліджень міжнародних відносин між Україною та США можуть бути різноманітні аспекти взаємодії між цими двома країнами. Деякі з основних об'єктів дослідження можна систематизувати наступним чином (рис. 1.2.).

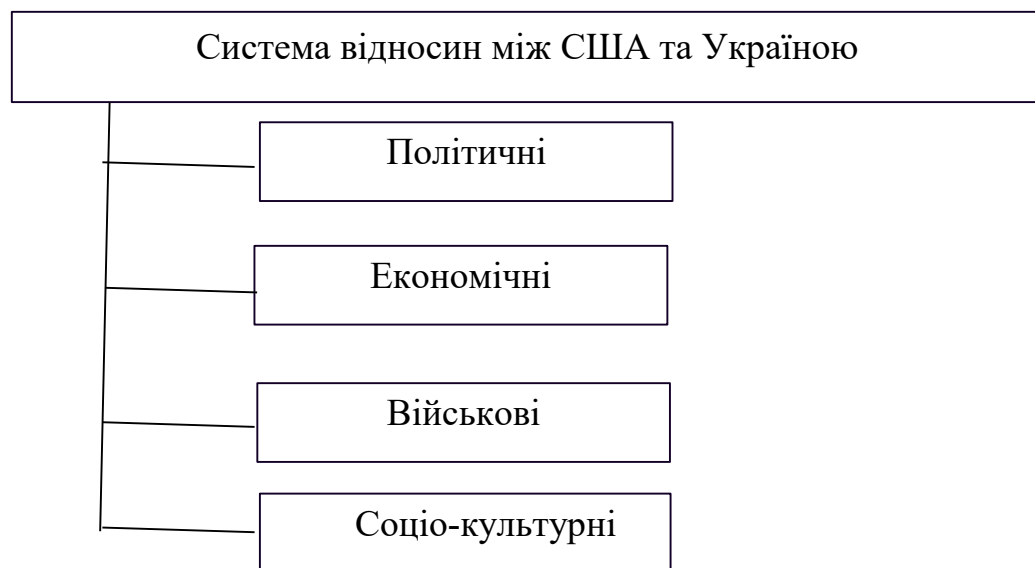

Рис. 1.2. Система відносин між США та Україною

Складено автором за матеріалами: [10; 12; 38]

Так, на думку Н. Кисельової, високої актуальності набули такі питання, як роль України в європейській та трансатлантичній безпеці, процеси інтеграції України в європейські та американські структури, а також співпраця України з міжнародними організаціями в галузі безпеки та оборони, аналіз зовнішньополітичних викликів, з якими стикається Україна в контексті

військової агресії Росії, трансатлантичних відносин, кібербезпеки та інших питань [10, с. 74].

Отже, перспективними напрямками дослідження україно-американських відносин можуть стати наступні теми:

1. Історія взаємовідносин між Україною та США, включаючи аналіз періодів співпраці та напруження.
2. Роль США у підтримці демократичних та реформаторських процесів в Україні, включаючи дослідження впливу програм допомоги, таких як «Мільярд доларів для України».
3. Роль України як важливого партнера США у контексті геополітичної боротьби з Росією та роль США в забезпеченні безпеки України.
4. Економічні відносини між Україною та США, включаючи аналіз торговельних зв'язків та інвестиційних проєктів.
5. Військова співпраця між Україною та США, включаючи питання військової допомоги та навчання.
6. Культурні відносини та обмін між Україною та США, включаючи аналіз ролі української діаспори в США та культурних обмінів.

1.2. Еволюція та основні етапи розвитку двосторонніх дипломатичних відносин між країнами

Двосторонні дипломатичні відносини між США та Україною мають багатоетапну історію та достатню нормативну базу.

Нормативна база двосторонніх дипломатичних відносин між США та Україною складається з різних міжнародних договорів та угод, а також внутрішніх законів кожної країни. Основними документами, які регулюють двосторонні відносини між США та Україною, є [15; 16; 27; 44]:

1. Декларація про дружні стосунки та співпрацю між США та Україною, підписана в 1994 році.

2. Угода про стратегічне партнерство між США та Україною, підписана в 2008 році.
3. Угода про взаємне сприяння та захист інвестицій між США та Україною, підписана в 1996 році.
4. Угода між Україною та США про безпеку літаків цивільної авіації, підписана в 2001 році.
5. Угода між Україною та США про співпрацю в боротьбі зі злочинністю, підписана в 1998 році.
6. Угода між Україною та США про взаємну правову допомогу в кримінальних справах, підписана в 1999 році.
7. Угода між Україною та США про співпрацю в галузі миротворчої діяльності та безпеки, підписана в 2000 році.
8. Меморандум про розуміння між МЗС України та Державним департаментом США щодо політичної, економічної та безпекової співпраці. Підписаний 13 липня 2017 року, цей документ регулює співпрацю між двома країнами у таких сферах, як безпека, енергетика, кібербезпека та реформа української армії.
9. Угода про співпрацю в галузі миру та безпеки. Підписана в лютому 2020 року, ця угода передбачає співпрацю між двома країнами в боротьбі з тероризмом, науково-технічну співпрацю та розвиток військової медицини.
10. Угода про збереження та повернення стародавніх рукописів та книг. Підписана у вересні 2021 року, ця угода передбачає збереження та повернення до України важливих історичних документів та книг, які знаходяться у США.
11. Угода про візові відносини. Підписана у 2016 році, ця угода передбачає спрощення процедури отримання віз для громадян України, які подорожують до США.

До отримання Україною незалежності, відносини між США та Україною були обмеженими. Проте, в 1990 році США визнали український народ та

український парламент, що стало важливим кроком в створенні двосторонніх відносин [4, с. 7].

На підставі вивчення різних джерел та поглядів, визначимо основні етапи розвитку цих відносин можна виділити наступні (табл. 1.1.).

Таблиця 1.1

Етапи розвитку двосторонніх відносин між США та Україною

Назва	Період, роки	Зміст
Перші контакти	1991-1992	У вересні 1991 року США визнали незалежність України та установили дипломатичні відносини з новоутвореною державою
Створення та розвиток стратегічного партнерства	1993-1999	Було підписано Декларацію про стратегічне партнерство між США та Україною в 1998 році, яка стала основою для розвитку двосторонніх відносин.
Підтримка України на шляху до євроатлантичної інтеграції	2000-2010	США надавали підтримку Україні на шляху до вступу до НАТО та ЄС
Період поглиблення співпраці в економічній сфері	2011-2014	Двостороння економічна співпраця стала більш інтенсивною
Криза в Україні та російська агресія	2014-2019	США підтримують суверенітет та територіальну цілісність України, надають допомогу в рамках реформування та зміцнення демократичних інститутів, а також сприяють енергетичній безпеці України
Розширення військової та безпекової співпраці	2019-донині	США надали значну військову допомогу Україні, зокрема, військову техніку, боєприпаси та навчання. Також США допомагають Україні у зміцненні її обороноздатності та безпеки

Складено автором за матеріалами: [4; 22; 32; 47]

У 1991 році Україна стала незалежною державою після розпаду Радянського Союзу, і встановила дипломатичні відносини зі Сполученими Штатами Америки. Взаємовідносини між Україною та США в цей період були

спрямовані на розвиток економічного співробітництва та допомогу в створенні демократичної системи влади в Україні.

У лютому 1992 року США визнали незалежність України і підписали з нею Декларацію про дружні відносини та співпрацю. У тому ж році Україна і США підписали Угоду про торгівлю та економічне співробітництво, яка передбачала зниження митних бар'єрів між країнами та сприяння розвитку двосторонньої торгівлі.

Протягом 1990-х років США надавали значну економічну та гуманітарну допомогу Україні, зокрема, в рамках програми Технічної допомоги США та програми «Партнерство з Україною» [10, с. 26].

У своїй книзі «The Eagle and the Trident: U.S.-Ukraine Relations in Turbulent Times» Стивен Пайфер описує відносини між Україною та США в перші роки незалежності України [47]. Він підкреслює важливість розвитку економічного співробітництва між країнами та підтримки США демократичних реформ в Україні. До речі, Стивен Пайфер – американський дипломат, який займав посаду державного представника США в Україні з 1992 по 1998 рік. Він мав значний вплив на формування відносин між Україною та США в період після незалежності України.

Пайфер також зазначає, що США були однією з найбільших донорів України, надаючи значну економічну та гуманітарну допомогу. Він підкреслює, що підтримка США була важливою для забезпечення безпеки України та збереження ядерної зброї на території країни [46].

Загалом, Стивен Пайфер вважає, що відносини між Україною та США в період після незалежності були спрямовані на розвиток партнерських відносин між країнами та сприяння демократичним перетворенням в Україні.

У 1993 році було підписано Угоду між Урядом США та Урядом України про розуміння у зв'язку з ядерною зброєю, яка визначила механізми здійснення контролю за ядерною зброєю, яка знаходилась на території України. В цьому ж році було укладено Угоду про торгівлю та економічне співробітництво між США та Україною.

Так, в своїй історії Україна має «болюче» питання щодо ядерної зброї. Після розпаду СРСР, Україна стала третьою найбільшою ядерною державою у світі, маючи понад 5000 ядерних боєприпасів та понад 1000 важких ядерних ракет [46]. Проте, в 1994 році Україна підписала Будапештський меморандум, де вона зобов'язалася відмовитися від свого ядерного озброєння в обмін на гарантії безпеки від інших держав.

Одним із підписаних документів став «Меморандум про гарантії Україні» (Будапештський меморандум). Цей меморандум було підписано США, Великою Британією та Росією у 1994 році. Ця угода гарантувала безпеку Україні та визначала певні межі для розміщення та застосування ядерної зброї. Угода передбачала також знищення всіх ядерних боєприпасів на території України.

Євген Магда, експерт з питань міжнародної політики, зазначив: «Меморандум про гарантії Україні 1994 року є важливим документом, який забезпечив безпеку України та став основою для зміцнення її демократії та розвитку економіки. Проте він не забезпечив повної гарантії національної безпеки України, оскільки Росія інтерпретує його у своїх національних інтересах та не завжди дотримується його положень» [14, с. 96].

Отже, меморандум 1994 року був важливим документом для України. За документом США, Великобританія та Росія гарантували незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, її безпеку. Однак події з 2014 року по сьогодні показали, що Росія порушила угоду, за що понесла міжнародну відповідальність.

У 1995-1997 рр. відносини між Україною та США продовжували зміцнюватися, особливо після підписання Меморандуму про гарантії безпеки у зв'язку з відмовою від ядерної зброї в 1994 році. Досягнення в цей період включають:

1. Візит президента України Леоніда Кучми до США у липні 1995 року, під час якого він зустрівся з президентом Білла Клінтоном і провів ряд важливих переговорів з американськими чиновниками [15, с. 85].

2. Підписання Угоди про торговельні та економічні відносини між Україною та США в серпні 1995 року, яка встановлювала торговельні відносини між двома країнами та підтримувала інвестиційну співпрацю.
3. Відкриття відділення Посольства США в Україні у Львові, що забезпечило більшу присутність США в західній частині України.
4. Укладення Угоди про наукову та технічну співпрацю між Україною та США, яка сприяла обміну науково-технічними знаннями та досвідом.
5. Підписання Угоди про співпрацю у боротьбі з наркоманією та контрабандою наркотиків між двома країнами.

У 1999 році відносини між Україною та США продовжували бути конструктивними. У січні того року президент України Леонід Кучма здійснив дводенний візит до США, під час якого зустрівся з президентом Біллом Клінтоном. Під час зустрічі обидва лідери обговорили розвиток відносин між країнами та підписали декларацію про стратегічне партнерство між Україною та США.

У 2000-2004 роках міжнародні відносини між Україною та США були спрямовані на розвиток стратегічного партнерства, підтвердження взаємної підтримки в глобальних питаннях та збільшення двосторонньої торгівлі.

У 2001 році під час візиту до України міністр закордонних справ США Колін Пауелл заявив про підтримку США для вступу України до Всесвітньої організації торгівлі, що стало важливим кроком у зміцненні економічного співробітництва між двома країнами [22, с. 114].

У 2004 році, під час «Помаранчевої революції» в Україні, підтримали демократичні процеси в країні. Президент США Джордж В. Буш висловив свою підтримку українському народові і заявив про підтримку демократичних цінностей. Після цього, відносини між країнами поглибилися, а США стали надавати більше допомоги Україні у різних сферах, включаючи економіку та безпеку.

Після Помаранчевої революції 2004 року, президентом України був обраний Віктор Ющенко, який прагнув зміцнити відносини зі Збройними

Силами США. У 2005 році Україна та США підписали Спільний план дій, який передбачав збільшення співпраці у багатьох сферах, зокрема в області безпеки, економіки, освіти та культури. У цей період також відбулися численні візити високопоставлених представників України та США, що свідчить про збільшення важливості взаємовідносин між країнами [6].

Однією з ключових подій у відносинах між Україною та США в цей період була підписання Україною у 2005 році Декларації про стратегічне партнерство з НАТО, що вказувало на прагнення України до інтеграції зі структурами Заходу та збільшення безпеки країни. У 2008 році під час саміту НАТО в Бухаресті було прийнято рішення про те, що Україна в майбутньому стане членом Асоціації НАТО [4].

В 2008 році між Україною та США були напружені відносини через складну політичну ситуацію в регіоні та зміну політичної влади в Україні. Проте, США продовжували підтримувати Україну та її євроатлантичну інтеграцію, що стало важливим фактором для подальшого розвитку відносин між країнами.

У 2010 році США та Україна підписали меморандум про взаєморозуміння щодо співпраці в галузі енергоефективності та використання відновлюваних джерел енергії. Також відбулися зустрічі між президентами Обамою та Януковичем, на яких були обговорені питання розвитку демократії в Україні, боротьби з корупцією, енергетичної безпеки та інших питань.

У 2012 році відбулися зустрічі між президентами Обамою та Януковичем, на яких були обговорені питання співпраці в галузі енергетики, боротьби з корупцією та інших питань. Також відбувся візит в Україну держсекретаря США Хілларі Клінтон, під час якого були обговорені питання розвитку демократії, боротьби з корупцією та інших питань.

У 2013 році міжнародні відносини між Україною та США були зосереджені на декількох ключових питаннях. Одним з найбільш важливих було питання підписання Україною угоди про асоціацію з Європейським Союзом, яка відкрила б шлях до подальшої євроінтеграції країни.

Американська сторона висловлювала підтримку Україні у її європейських амбіціях, а також вимагала від влади країни покращення ситуації з правами людини та корупцією [4, с. 188].

Наприкінці 2013 та на початку 2014 року в Україні відбулися масові протести, які були спровоковані рішенням тодішнього президента Віктора Януковича відмовитися від підписання Угоди про асоціацію з Європейським Союзом. Протести призвели до втрати влади Януковичем, а також до підтримки США та інших західних країн для України на шляху до демократичних реформ [23].

Після революції Гідності в Україні в 2014 році, відносини між Україною та США зазнали значних змін. Нижче наведено деякі з ключових подій та етапів еволюції відносин між Україною та США після 2014 року:

1. Введення санкцій проти Росії: Україна та США спільно працювали над введенням санкцій проти Росії відповідно до її агресії проти України.
2. Підписання Асоціації з ЄС: Україна підписала Угоду про асоціацію з Європейським Союзом, що було важливим кроком на шляху до європейської інтеграції та зміцнення відносин з США.
3. Підтримка України від США: США надали фінансову та військову допомогу Україні, зокрема, надаючи летальну зброю, техніку та навчання українським військам.
4. Зустрічі на високому рівні: Відбулися численні зустрічі між лідерами України та США, включаючи візити президентів, прем'єр-міністрів та інших високопосадовців.
5. Розвиток економічних відносин: Україна та США підписали ряд угод та спільних ініціатив з метою зміцнення економічних відносин між двома країнами.

Отже, дипломатичні відносини між США та Україною розпочалися в 1991 році, коли Україна стала незалежною державою. Протягом років двосторонні відносини між країнами еволюціонували і проходили через різні етапи.

1.3. Стан торговельно-економічних відносин

Торговельно-економічні відносини між Україною та США відіграють важливу роль у взаємодії між двома країнами. За останні роки вони зазнали певної еволюції, але залишаються на достатньому рівні.

Двостороння торгівля між Україною та США протягом останніх років характеризувалась стійкою тенденцією до зростання. Однак, в 2020 році світова економічна кризи, спричинена пандемією COVID-19, негативно вплинула на позитивну динаміку розвитку двостороннього товарообігу.

США є одним з найбільших партнерів України в торгівлі, але не належить до основних партнерів з імпорту та експорту товарів.

За даними Адміністрації міжнародної торгівлі Міністерства торгівлі США, експорт українських товарів до США за січень-жовтень 2023 року склав \$1,131 млрд (зростання на \$56 млн (4,72%) у порівнянні з аналогічним періодом 2022 року - \$1,187 млрд). Основними експортними групами були: чавун та сталь (\$433 млн), вироби з чавуну та сталі (\$175 млн), електричні машини та звукове обладнання (\$79 млн), приготовані овочі, фрукти та горіхи (\$55 млн), олія та жири (\$54 млн) [18].

Імпорт американських товарів до України за січень-жовтень 2023 рік склав \$823 млн (скорочення на \$501 млн (-37,84%) у порівнянні з аналогічним періодом 2022 року - \$1,324 млрд). Основні товарні групи імпорту зі Сполучених Штатів – транспортні засоби, окрім залізничного та трамвайного транспорту (\$246 млн), енергетичне обладнання (\$95 млн), зброя та боєприпаси (\$88 млн), оптичні та фото засоби, медичні інструменти (\$80 млн), електричні машини та звукове обладнання (\$46 млн) [18].

Товарооборот за січень-жовтень 2023 рік становить \$1,954 млрд (скорочення на \$558 млн (-22,21%) у порівнянні з аналогічним періодом 2022 року - \$2,512 млрд). Сальдо торгівлі товарами є позитивним та становить \$308 млн [18]

Експорт українських товарів до США за 2022 рік склав \$1,477 млрд (скорочення на \$411,7 млн (-21,8%) у порівнянні з 2021 роком - \$1,8887 млрд). Основними експортними групами у 2022 році були: чавун (\$399 млн), труби (\$237 млн), насіння соняшника (\$95 млн), соки (\$87 млн) та соєві боби (\$56 млн). Імпорт американських товарів до України за 2022 рік склав \$1,442.4 млрд (скорочення на \$1,43987 млрд (-42,9%) у порівнянні з 2021 роком - \$2,5251 млрд). Основні товарні групи імпорту зі Сполучених Штатів – медикаменти (\$178 млн), автотранспорт (\$172 млн), боєприпаси та їх компоненти (\$152 млн) та вугілля (\$137 млн). Товарооборот за 2022 рік становить \$2,9194 млрд (скорочення на \$1,4944 млрд (-33,86%) у порівнянні 2021 роком - \$4,413.8 млрд). Сальдо торгівлі товарами є позитивним та становить \$34.6 млн [18]

Основним фактором, який обумовив суттєве скорочення двостороннього торгово-економічного співробітництва, стало широкомасштабне військове вторгнення росії в Україну, захоплення агресором частини території нашої держави та знищення низки інфраструктурних об'єктів та виробничих потужностей. Дії військового флоту росії в Чорному та Азовському морях ускладнили постачання українських товарів морським шляхом, що також негативно позначилося на обсягах експорту вітчизняної продукції.

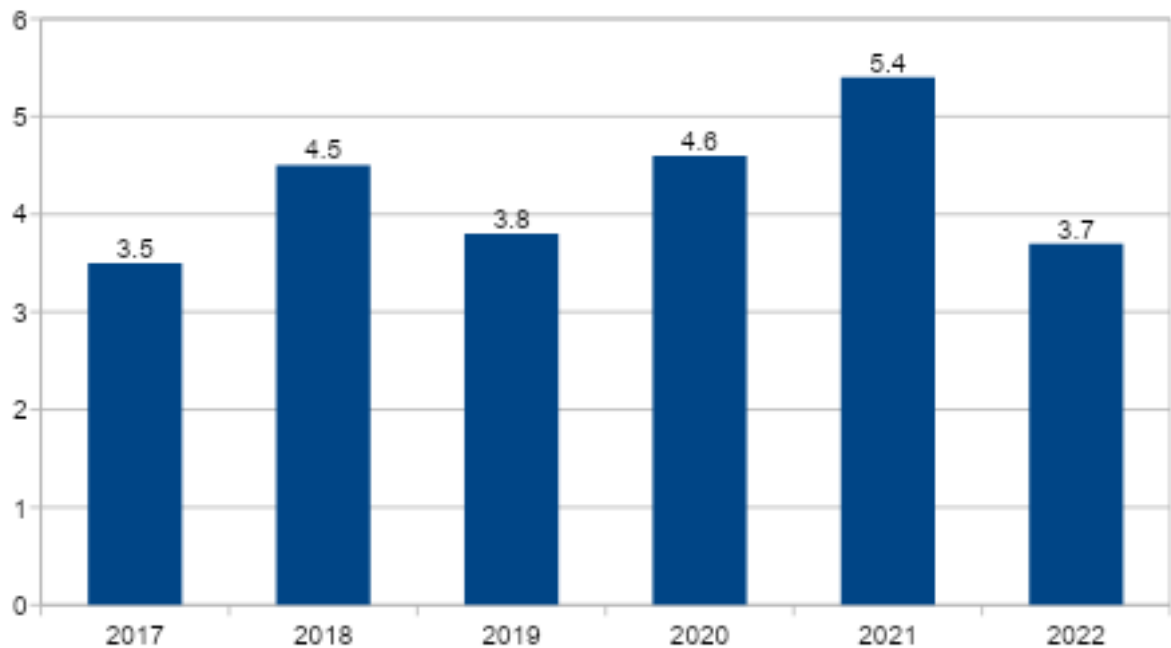

Рис. 1.3. Динаміка зовнішньоторговельного обороту між Україною та США за 2017-2022 рр., млрд дол. США

Складено автором за матеріалами: [18; 19]

Найбільш активною галуззю торгівлі між Україною та США є послуги. США є одним з найбільших інвесторів в економіку України. Україна, в свою чергу, також активно веде інвестиційну діяльність на території США.

У 2020 році торговельний оборот між Україною та США склав 4,6 млрд доларів США, що на 10% більше, ніж у 2019 році. У 2021 році було зафіксовано збільшення торгівлі між країнами на 16,4% порівняно з попереднім роком, яке склало 5,4 млрд доларів США.

Важливими питаннями у торговельно-економічних відносинах між Україною та США є відкриття нових ринків для українських товарів, підвищення якості продукції та підвищення інвестиційної привабливості України для американських інвесторів.

Так, у загальній структурі імпорту зі США переважали поставки засобів наземного транспорту (32,2%); палива мінерального (20,6%); реакторів ядерних, котлів, машин (10,2%); електричних машин (4,7%).

Питому вагу в зовнішньоекономічній діяльності України займає експорт послуг до США. За даними Державної служби статистики України, у 2021 році експорт послуг з України до США становив 815,5 млн доларів США [19].

Найбільшу частину експорту послуг з України до США становлять технічні, наукові та інженерні послуги, а також послуги з інформаційних технологій. Також значну роль в експорті послуг відіграють послуги у сфері туризму та інші послуги.

Найбільш перспективними напрямками для українських експортерів є поставки в США хімічної продукції, продуктів харчування, товарів народного вжитку та легкої промисловості, продукції машинобудівної галузі, а також надання транспортних, телекомунікаційних та ІТ-послуг.

На думку експертів, експорт послуг з України в США має потенціал для зростання, особливо у сферах, пов'язаних із розробкою програмного забезпечення, тестуванням програм, технічними та інженерними послугами. Однак, для досягнення успіху в цих галузях, Україні необхідно продовжувати залучати інвестиції та підтримувати розвиток відповідної інфраструктури та освіти. Також важливо покращувати стандарти якості та безпеки в експортованих послугах, що сприятиме підвищенню довіри до українських послуг серед замовників з США [27].

Деякі аналітики вважають, що торговельно-економічні відносини між Україною та США потенційно можуть бути значно кращими, ніж наразі, і є можливості для розвитку. Однак, існують також деякі проблеми та перешкоди, які треба вирішувати.

Зокрема, деякі аналітики зазначають, що наразі торговельно-економічні відносини між Україною та США є складними через різницю в підходах до питань зовнішньої торгівлі, таких як захист інтелектуальної власності та рівні умов конкуренції [7, с. 113].

Експерти Moody's Investors Service вважають, що торговельно-економічні відносини між Україною та США можуть зміцнитися, якщо Україна продовжить впроваджувати реформи, сприятливі для бізнесу [45].

Аналітики також вказують на те, що розвиток вільної торгівлі між Україною та США може стати стимулом для розвитку української економіки, а також допомогти залучити інвестиції зі сторони американських компаній. Однак, на думку деяких експертів, українські експортери часто зіткнуються з технічними та регуляторними бар'єрами при спробі вивозити свою продукцію на американський ринок. Тому є потреба в подальшій співпраці між Україною та США у цій сфері.

У будь-якому випадку, розвиток торговельно-економічних відносин між Україною та США потребує додаткових зусиль та співпраці між обома країнами.

Отже, існують деякі проблеми в торговельно-економічних відносинах між США та Україною. Однією з них є низький рівень інвестицій США в Україну. Це може бути пов'язано зі складним бізнес-середовищем в Україні, неповною реалізацією реформ та відсутністю стабільності в економіці. Проблемою є низький рівень прозорості та боротьби з корупцією в Україні, що може впливати на рівень довіри іноземних інвесторів.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ ТА ПЕРСПЕКТИВ УКРАЇНО-АМЕРИКАНСЬКОГО СТРАТЕГІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

2.1. Аналіз геополітичного середовища стратегічного партнерства між країнами

При аналізі геополітичного середовища стратегічного партнерства між США та Україною, треба визначити, що само стратегічне партнерство як феномен у відносинах між країнами є особливий тип взаємодії держав-партнерів з реалізації спільних стратегічних інтересів. При цьому стратегічні інтереси мають довготривалий характер і повинні збігатися хоча б в двох сферах, а іноді – переходити з однієї в іншу. Незважаючи на розбіжності підходів щодо визначення стратегічного партнерства, концептуально спільним при цьому є виокремлення таких його основних теоретичних складових: стратегічні інтереси (цілі), що присутні як найменше в двох сферах співробітництва; спільні підходи реалізації стратегічних цілей; взаємне визнання державами стратегічного рівня відносин [30].

Стратегічне партнерство між США та Україною базується на певних ознаках геополітичного середовища, які включають:

1. Географічне розташування: Україна розташована на перехресті між Східною та Центральною Європою, що робить її важливим регіональним гравцем. Завдяки своєму розташуванню, Україна має значний вплив на стабільність та безпеку в регіоні.
2. Важливі геополітичні фактори: Україна має значний вплив на геополітичну ситуацію в Східній Європі. Зокрема, її територія межує з країнами, які мають значний економічний та геополітичний потенціал, такими як Польща та Румунія.
3. Ресурсний потенціал: Україна має значний потенціал щодо своїх природних ресурсів, таких як родовища газу, а також родовища металів

та інших корисних копалин. Це робить її важливим економічним партнером для США.

4. Демократія та правова держава: Україна здійснює демократичні реформи та ставить перед собою мету стати правовою державою, що робить її важливим стратегічним партнером США в сфері демократії та прав людини.

5. Безпека: Україна є важливим гравцем у забезпеченні безпеки в регіоні, зокрема, у зв'язку з російсько-українською війною конфліктом. Це стає ще більш актуальним у зв'язку зі зростанням військової агресії Росії на міжнародній арені.

Мужня боротьба України за власну незалежність і свободу, яку підтримали всі демократичні країни світу, по-новому висвітила місце України у світовій спільноті, довела щирість і справедливість цивілізаційного вибору країни на користь європейських цінностей, стала вагомим чинником геополітичних і геоекономічних трансформацій сучасності [8].

Аналізуючи дипломатичні відносини між Україною та США у 2014-2019 рр., можна сказати, що вони були досить інтенсивними та спрямованими на зміцнення партнерства та співпраці у сферах боротьби з корупцією в Україні, надання військової допомоги Україні та введення санкцій проти фізичних та юридичних осіб РФ.

Дипломатичні відносини між Україною та США в 2020 році були активними і продуктивними, незважаючи на світову пандемію COVID-19 та виборчі процеси в США. Основними напрямками співпраці стали безпека, економіка, енергетика та культура.

У лютому 2020 року президент України Володимир Зеленський зустрівся з президентом США Дональдом Трампом під час візиту до Вашингтона. На зустрічі обговорювалися питання економічного та військового співробітництва між країнами, а також підтримка територіальної цілісності України та боротьба з корупцією.

Протягом 2020 року США продовжували підтримувати Україну в боротьбі з корупцією та сприяли її інтеграції в європейські та трансатлантичні структури. Однак, також були певні спірні питання, зокрема, пов'язані з розслідуванням звинувачень в адресу сина Джо Байдена [1].

У 2021 році дипломатичні відносини між Україною та США залишалися на високому рівні. У лютому 2021 року президент України Володимир Зеленський провів телефонну розмову з новообраним президентом США Джо Байденом, під час якої вони обговорили різні питання, включаючи підтримку США для України у війні на Донбасі та реформи в Україні. У червні 2021 року президент Зеленський зустрівся з Джо Байденом на саміті G7 в Великобританії. Під час зустрічі вони обговорили різні питання, включаючи підтримку США для України у війні на Донбасі та підтримку реформ в країні. Також у 2021 році було підписано ряд важливих угод між Україною та США, зокрема угоду про військову співпрацю та угоду про запобігання подвійного оподаткування.

На жаль, 2022 рік та сьогоднішня виявилось для України найтяжчим періодом в історії країни. Україна опинилась у складній ситуації у зв'язку з російською агресією та війною, яку розв'язала РФ проти України. В рамках зовнішніх відносин між США та Україною, США є надійним партнером в військовому співробітництві. Тільки у перші дні війни, США надали величезну військову допомогу Україні у формі озброєння, боєприпасів та іншої військової техніки. США відвантажили в Україну кілька партій важкої зброї, зокрема гаубичні системи та відомі системи залпового вогню HIMARS, а також надали фінансову допомогу для потреб національної оборони. Крім того, у вересні 2022 року США запровадили нові санкції проти Росії в зв'язку з її агресією проти України, що є певним показником підтримки США України в цьому протистоянні.

Вплив російської агресії проти України на різні сторони життєдіяльності відчули практично всі країни світу. У першу чергу такі впливи (крім самої

України) спрямовувалися на країни ЄС. Поряд з цим, оскільки Україна беззаперечно обрала проєвропейський чи євроатлантичний вектор розвитку, тому все, що відбувається в ЄС – у сферах безпеки, політики, економіки – знаходить безпосереднє відбиття в Україні.

Важливою характеристикою сучасного світоустрою є те, що саме США і Китай мають визначальний вплив на глобальні та національні процеси. Конфліктність цінностей та інтересів США і Китаю, а також посилення конкуренції між ними в різних сферах (політичній, безпековій, економічній) «втягує» в можливі протистояння практично всі країни світу.

Так, на сьогоднішній день спостерігається загострення геополітичної конкуренції між Сполученими Штатами та Китаєм. Ця конкуренція відбувається на кількох рівнях, включаючи економічний, технологічний, військовий та впливовий виміри.

У сфері економіки, Китай і США є двома найбільшими світовими економіками. Обидві країни борються за геополітичний вплив, шляхом розширення своїх торгових мереж, інвестиційної активності та поглиблення економічних зв'язків з іншими країнами. У технологічній сфері Китай проголосив стратегічну мету стати світовим лідером у таких сферах, як штучний інтелект, кібербезпека, кіберфізичні системи, квантові технології та інші. США також займаються активною конкуренцією в цих сферах та намагаються зберегти своє лідерство.

У сфері військової безпеки і геостратегії, США та Китай змагаються за контроль над регіональними водами, такими як Південнокитайське море, і проводять військові навчання та розгортання своїх сил у регіоні, що створює напруженість.

Геополітична конкуренція також виявляється у сфері впливу та ідеології. Китай активно пропагує свою модель авторитарного капіталізму та ініціативи, такі як "Один пояс, один шлях", з метою розширення свого геополітичного впливу. США виступають за принципи демократії, ринкової

економіки та захисту прав людини. Вони активно пропагують ці цінності та намагаються розширити свої впливові сфери шляхом сприяння демократичним рухам, підтримки громадянського суспільства та протидії авторитарним режимам [28].

Досвід входження Китаю у різні країни та регіони засвідчує, що Китай автоматично швидко займатиме ті ніші, де між США і ЄС виникають неузгодженості чи непорозуміння, у короткостроковому аспекті з метою посилення власних позицій у Європі та європейській політиці. Сьогодні «вузьким місцем» для позитивного іміджу Китаю в Європі є авторитарна система державного управління, права людини і їх порушення, «пасивне» ставлення до російської агресії [36].

Для України це особливо актуально, зважаючи на те, що США вже зарекомендували себе як надійний політичний партнер, виявляючи всебічну підтримку нашій країні, а Китай як найбільший економічний партнер переважно займав відсторонену позицію. Кожна з країн-лідерів має свої важелі впливу на процеси в різних країнах чи частинах світу. Відтак, виникали небезпідставні побоювання, що авторитарний Китай відкрито підтримуватиме агресію РФ [51].

Треба зазначити, що від ізоляції РФ найбільше виграє Китай, який, висловлюючи «стурбованість» і закликаючи до дипломатичних рішень, не буде приєднуватися до широких санкцій услід за демократичними країнами. Китай неодмінно розширить імпорт енергетичних ресурсів, які суттєво подешевшають внаслідок зменшення європейського попиту. А також може суттєво розширити виробництво та експорт рідкоземельних металів, видобування яких вже може стати конкурентним (попит на світових ринках залишатиметься значним).

Відтак, у стратегічному трикутнику США-Китай-РФ для Китаю, як глобального економічного центру, дедалі більш вирішальну роль у самовизначенні країни, а з тим і глобальній конфігурації співпраці

(насамперед, між США і Китаєм), починає відігравати Україна. Раціональний Китай, звичайно, враховуватиме подібні фактори, а з тим – є сподівання, що коло тих, хто підтримує Україну розшириться і зміцніє [32].

З самого початку російської агресії США зайняли як міцну позицію безпосередньої допомоги Україні, так і активно задіяли політичні та дипломатичні важелі та канали, в т.ч. для контактування з китайськими високопосадовцями.

Так, уже на початку березня 2022р. у Римі відбулися перші офіційні перемовини між США і Китаєм, на яких обговорювався вплив війни РФ проти України на регіональну та глобальну безпеку [25]. США намагалися переконати Китай використати свій вплив на РФ для припинення її агресії, що мало б вплинути і на безпекову ситуацію у Європі загалом. Слід підкреслити, що США завжди розглядає Україну як складову європейського простору, а тому безпека Європи також пов'язувалась з безпекою України [22, с. 122].

В той же час, США і ЄС у березні 2022 року започаткували платформу для вироблення спільних узгоджених рішень стосовно РФ, поточних і перспективних завдань і орієнтирів досягнення стійкого справедливого миру в Європі [25]. Україна з перших днів російської агресії отримувала значну фінансову допомогу від провідних розвинутих країн, насамперед США, Великої Британії, Канади, Японії та ін., і навіть невеликих європейських країн, які взяли на себе частину турботи про Україну – Польщі, країн Балтії. Україна отримувала фінансові, гуманітарні і військові ресурси в обсягах, які важко було передбачити, зважаючи на довоєнні роки.

За даними звіту німецького Кільського інституту світової економіки простежується понад 144 млрд євро зобов'язань на міжурядовому рівні з 24 січня 2022 року до 15 січня 2023 року (рис. 2.1.).

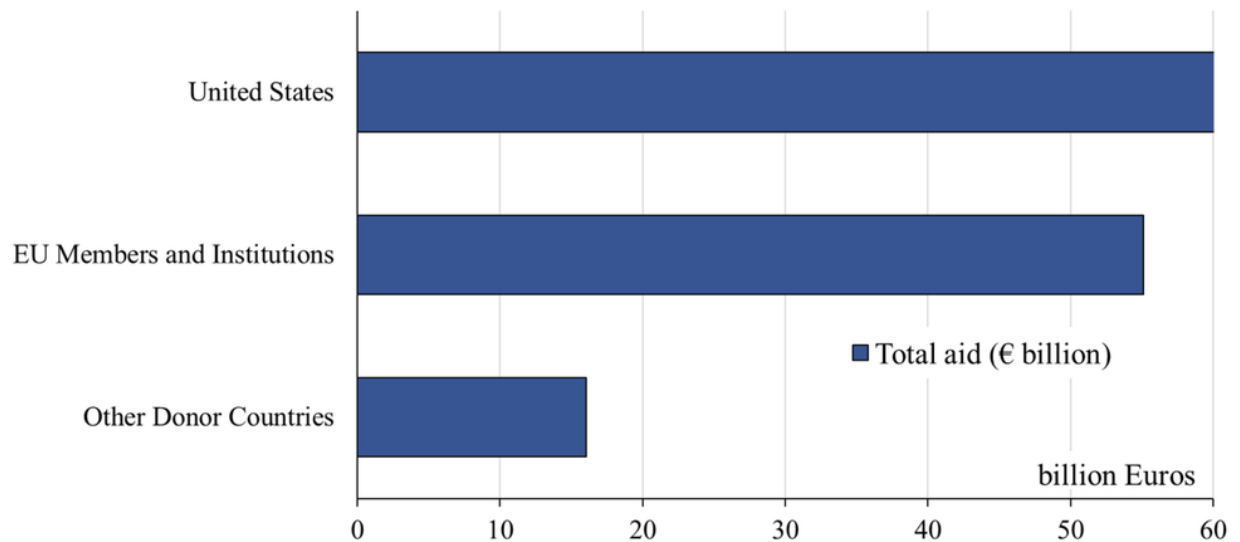

Рис. 2.1. Зобов'язання щодо надання допомоги Україні за групами донорів, 24 січня 2022 - 15 січня 2023 рр. (у млрд євро)

Складено автором за матеріалами: [51]

США, безумовно, є найбільшим двостороннім донором України, виділивши 73,18 млрд євро, що становить понад 50% від загального обсягу зобов'язань у нашій базі даних. Уряди країн ЄС виділили загалом 20,1 млрд євро на двосторонній основі, плюс 29,92 млрд євро через Європейську комісію та Раду ЄС, 3,1 млрд євро через Європейський фонд миру та 2 млрд євро через ЄІБ.

Таким чином, загальна сума зобов'язань ЄС становить 55,12 млрд євро. Прикметно, що одні лише США виділили значно більше, ніж усі країни ЄС разом узяті, в безпосередній близькості до яких триває війна.

Рисунок 2.1. показує загальний обсяг двосторонньої допомоги Україні від різних груп донорів у період з 24 січня 2022 року по 15 січня 2023 року. До інших країн-донорів належать англосаксонські країни (крім США), а також Китай, Японія, Південна Корея, Тайвань, Туреччина, Норвегія, Швейцарія та Індія.

Треба зазначити, що агресія РФ проти України спровокувала значні і зростаючі кризові ризики для багатьох країн, навіть географічно віддалених

від України. І якщо окремим країнам ще вдається дистанціюватися від чіткої позиції стосовно ставлення до агресії, то виникаючі економічні і політичні впливи стають дедалі виразнішими.

США, Велика Британія, Японія, Польща, країни Скандинавії і Балтії з самого початку агресії однозначно визначилися у позиції підтримки всіма доступними засобами України в її боротьбі за свободу та незалежність. Європейський Союз загалом не зміг швидко відпрацювати спільні позиції, хоча вже були зрозумілі негативні наслідки «непровокування» агресора, а міжнародне співтовариство виявилось вкрай млявим, коли у 2014 р. РФ захопила Крим і частину Донбасу.

Російська агресія, яка почалася у лютому 2022р. (хоча провідні розвідки світу задовго попереджали про зростаючу ймовірність) спочатку була сприйнята Європою як «конфлікт» обмеженого впливу, в якому РФ швидко переможе [51]. І замість активних дій на підтримку України та засудження агресора висловлювалася чергова стурбованість. А слабка узгодженість позицій країн-членів НАТО (коли одна країна спроможна заблокувати вкрай необхідне рішення, не особливо турбуючись про наслідки і ризики для світового розвитку) взагалі мала деструктивний вплив. Звичайно, на млявість Європи вплинула відверта недооцінка (а то й ігнорування) самою Україною ризиків вторгнення і розгортання повномасштабної війни.

Глобальне зростання вартостей енергетичних ресурсів, продовольства, сільськогосподарських товарів, поєднане з руйнуванням ланцюгів створення доданої вартості і зростаючою волатильністю фінансових ринків, суттєво ускладнюють стійкість світової економіки, яка тільки-но почала виходити з-під коронавірусного тиску. І виявляється, що від економіки України, від її спроможності залишатися вписаною у систему світової економіки значною мірою залежить і добробут людства.

В цих умовах зростання ревізійоністських прагнень Росії, тобто намір змінити або переглянути певні аспекти світового порядку, викликане кількома факторами:

1. Геополітичні амбіції: Росія, як велика країна з значними територіальними ресурсами та впливом, має амбіції зберегти або розширити свою сферу впливу. Вона прагне зберегти свої інтереси в своїх традиційних сферах впливу, таких як Східна Європа, Кавказ та Центральна Азія, і зміцнити свою присутність у глобальних справах.
2. Втрати впливу та престижу: Росія була свідком значного падіння свого впливу після розпаду Радянського Союзу. Це спонукає російське керівництво до ревізійоністських дій з метою посилення позицій як геополітичного гравця.
3. Напруженість з Заходом: Росія має напружені відносини з багатьма західними країнами, зокрема зі Сполученими Штатами та Європейським Союзом. Споры щодо територіальних питань, дотримання міжнародних правил, військова агресія проти України, військові конфлікти в Грузії, санкції та інші проблеми створюють негативне середовище та стимулюють ревізійоністські настрої в Росії.
4. Внутрішні проблеми, такі як економічні труднощі, зростання націоналістичних настроїв, пошук внутрішнього об'єднання.

Таким чином, з 2014 р. українсько-американське партнерство наблизилося до рівня надійного стратегічного партнерства. Аналізуючи позицію США, слід відзначити, що Вашингтон зосередився на допомозі Києву у досягненні політичної стабільності, платоспроможності та підтримці реалізації економічних та політичних реформ. США надають Україні підтримку в співпраці із світовими донорами, передусім з МВФ. Важливою складовою українсько-американських відносин стала й військово-політична співпраця, що відбивається у всебічній підтримці з боку США територіальної цілісності України в умовах російської збройної агресії, наданні фінансової та

технічної допомоги українській армії, фінансуванні заходів щодо підвищення рівня забезпечення безпеки та реформування силових структур в Україні, наближення їхнього функціонування до міжнародних стандартів НАТО.

Українсько-американське стратегічне партнерство у сучасних міжнародних реаліях має потенціал забезпечити свободу дій в умовах жорсткого тиску з боку Росії, а отже може оцінюватися як чинник підтримки національної безпеки України.

2.2. Доктринальні основи та пріоритетні напрямки стратегічного партнерства

В умовах збройної агресії Росії проти України стратегічне партнерство із США стало ресурсом вирішення життєво важливих зовнішньополітичних завдань України із забезпечення її територіальної цілісності, набуття іноземної фінансово-економічної підтримки для результативного здійснення демократичних реформ і реструктуризації економіки, організації адекватного реагування світового співтовариства на присутність російських військ в Донбасі, анексію Криму. Саме тому українсько-американські відносини у сучасних геополітичних реаліях набувають значення чинника забезпечення національної безпеки України.

Двосторонні відносини Україна – США було сформовано в межах Хартії про стратегічне партнерство, яку підписали в грудні 2008 року Міністр закордонних справ України Володимир Огризко й Державний секретар США Кондоліза Райс. Цей документ, хоч і вже дещо застарілий, визначає пріоритетні напрями взаємодії між Україною та Сполученими Штатами:

- 1) співпраця в царині безпеки й оборони;
- 2) економічна, торговельна й енергетична співпраця;
- 3) зміцнення демократії;
- 4) активізування контактів між людьми та культурних обмінів [24, с. 9].

Під час адміністрації Обами США прагнули підтримувати демократичний розвиток України, включаючи підтримку реформ, боротьбу з корупцією та підтримку суверенітету та територіальної цілісності країни [5].

Одним з ключових напрямків політики США щодо України була підтримка українського народу під час Революції Гідності в 2014 році. Відтоді США активно підтримували розвиток демократії в Україні та сприяли реформам в країні.

Ще одним важливим аспектом політики США щодо України було забезпечення безпеки та обороноздатності країни. У цьому контексті, США надавали військову допомогу та навчання українським військовим, а також допомагали Україні в боротьбі зі збройною агресією Росії на Донбасі.

Так, наприклад, 18 грудня 2014 року Президент США Б. Обама підписав закон «Підтримка української свободи» [20, с. 93], який передбачав, поряд з політичною та гуманітарною підтримкою, можливість виділення 350 млн дол. США на військову допомогу Україні, в тому числі у вигляді постачання оборонного озброєння.

В цілому, політика США щодо України за адміністрації Барака Обами може бути описана як активна підтримка України в її зусиллях збереження суверенітету та територіальної цілісності після російської агресії в Криму та на Донбасі.

Наслідком такої політики США було підписання Україною та США ряду важливих документів, включаючи Стратегічне партнерство між Україною та США, Угоду про вільну торгівлю між країнами, та Меморандум про розуміння з питань енергетичної безпеки.

За часи президентства Дональда Трампа, позиція США щодо України ніколи не була надто прихильною. На початок каденції 45-го Президента США ситуація у двосторонніх відносинах була напруженою. Не меншим викликом стали наміри Дональда Трампа нормалізувати відносини з РФ. Утім відкрите зближення з РФ було небезпечним, оскільки Президент США й без того був

об'єктом критики через свою прихильність до Росії [33, с. 85]. Тож принаймні публічно, під тиском Конгресу й Державного департаменту, йому довелося посісти поміркованішу позицію та активніше виступати на підтримку України.

Уже під час першого року адміністрація Дональда Трампа ініціювала низку важливих подій у двосторонніх відносинах. На відміну від обережної політики Барака Обами, Білий дім посилив позицію зі стримування й протидії російській агресії в Україні. Проривом у цьому контексті стало призначення спеціального представника Державного департаменту США з питань України Курта Волкера влітку 2017 року та рішення про надання Україні летальної зброї, яке за попередньої адміністрації було заблоковано [10, с. 147].

Загалом адміністрація Дональда Трампа підхопила започатковану за Президента Барака Обами політику невизнання російської окупації Криму та засудження військової агресії на Донбасі. Попри те, що під час своєї президентської кампанії Трамп виступав за перезапуск політичного діалогу з РФ, поле для маневру в нього виявилось завузьким через публічні підозри адміністрації 45-го Президента в змові з Росією. Будь-які поступки в бік РФ та тиск на Україну були вибухонебезпечними.

Однією з основних форм підтримання територіальної цілісності й незалежності України з боку США стало запровадження санкцій проти Росії. Обрання стратегії застосування економічного й політико-дипломатичного тиску на державу-агресора можна пояснити тим, що США уникають прямої конфронтації з Росією. Саме тому у Вашингтоні вважали на той момент, що можливості США у протидії російській агресії обмежено. Так само в Україні дипломати та державні діячі були впевнені, що альтернативи політико-дипломатичному залагодженню конфлікту на Донбасі немає. Водночас в Україні неодноразово намагалися активніше залучити США до переговорного процесу із цього питання. Тоді як Франція та Німеччина найчастіше посідали нейтральну позицію щодо сторін конфлікту або ж навіть підігравали РФ, переслідуючи свої економічні інтереси, США потенційно могли б стати

вагомим захисником інтересів України в міжнародних форматах. Тому в Україні довго намагалися досягти залучення американської сторони до врегулювання конфлікту на Донбасі. Президент України Володимир Зеленський кілька разів виступав із публічними заявами, запрошуючи США долучитися до Нормандського формату. Проте таку пропозицію не підтримали інші учасники переговорного процесу, зокрема Франція.

У другій половині 2019 року двосторонні відносини між Сполученими Штатами Америки й Україною зазнали найбільшого у своїй історії випробування. Розмова глав держав улітку 2019-го призвела до того, що Дональд Трамп став четвертим Президентом США, проти якого було порушено процедуру імпічменту. Україна стала центральною фігуранткою політичної та конституційної кризи в Сполучених Штатах. Попри те, що процес імпічменту не став причиною регресу у двосторонніх відносинах, це акцентувало проблемні питання співпраці між Україною та США.

Новообраний Президент Володимир Зеленський вибудовував плани із залучення Сполучених Штатів до врегулювання конфлікту на Донбасі, а Трамп серйозно зацікавився Україною як джерелом компромату проти свого основного опонента на виборах на той момент – демократа Джо Байдена. Трамп намагався використовувати американську допомогу Україні як важіль тиску на офіційний Київ. Ішлося про затримання 391 млн дол. військової допомоги Україні, яку було заморожено в липні 2019 року [26, с. 318].

Зокрема, за свідченням Курта Волкера, Трамп категорично відмовлявся зустрічатися з новообраним Президентом Володимиром Зеленським: «Трамп продемонстрував, що в нього є дуже глибоко вкорінене негативне сприйняття України, засноване на даних про українську корупцію в минулому... Ми говорили йому: це змінилося, цей хлопець – інший. Але президент мав дуже глибокий негатив. Ми все одно переконували, щоби він запросив Зеленського на зустріч» [3, с. 78].

Це підтверджує, що у визначенні української політики США протягом усього президентства Трампа головну роль відігравав Конгрес. Трамп часто користувався послугами свого особистого адвоката Рудольфа Джуліані для тиску на українське керівництво. Попри те що Джуліані не обіймає посади в американській владі, саме його Дональд Трамп неодноразово відряджав до України для тіньового розв'язання питань.

У цьому контексті цікава думка експерта з міжнародної політики Українського інституту майбутнього Ілії Куси: «Після історії з Марі Йованович і тіньовими домовленостями навколо Джуліані та Байдена ні в кого навіть бажання не виникне добровільно розвивати цей напрям. Занадто дорого й ризиковано, навіть для президента США» [40].

Слід зауважити, що українська сторона гідно показала себе під час процесу імпічменту Трампа, посівши стриману позицію невтручання у внутрішні справи Вашингтона.

Не менш важливим стало також призначення в травні 2020-го Посла Сполучених Штатів в Україні – генерала-лейтенанта у відставці Кіта Дейтона. До цього американську дипломатичну місію близько року очолювали тимчасові повірені в справах, тож таке призначення стало вагомим кроком на шляху до стабілізування двосторонніх відносин. Показово, що Дональд Трамп обрав на цю посаду не дипломата, а саме військового.

Таким чином, політика адміністрації Трампа щодо України була об'єктом досить багатьох дискусій і різноманітних тлумачень. З одного боку, Трамп вважав, що більш близькі відносини з РФ можуть бути корисними для США з погляду геополітичних і економічних інтересів. З іншого боку, Трамп і його адміністрація продовжували надавати підтримку Україні в рамках її конфлікту з РФ. У 2017 році Трамп підписав закон про підтримку України (Countering America's Adversaries Through Sanctions Act), який зокрема містив санкції проти Росії за її дії в Україні [40].

З початку каденції Президент Сполучених Штатів Джозеф Байден виступив із заявою повернути силу та впливовість США у міжнародних відносинах. Чинний президент США наголосив на захисті та відстоюванні ліберально-демократичних цінностей, відновленні та зміцненні союзних відносин, які, за словами Байдена, були пошкоджені у час адміністрації Трампа, і поверненні США на «позицію надійного лідера» серед світових демократій, щоб протистояти викликам Росії та Китаю. Але геополітичний, гео економічний, ідеологічний та стратегічний фокус зовнішньої політики США вже зазнав суттєвих змін, що ілюструють події, пов'язані з Афганістаном [34].

Перші кроки Байдена у зовнішній політиці щодо «повернення лідерства США» у ключових сферах міжнародних відносин стосуються повторного укладення Паризької угоди, підтвердження важливості трансатлантичного партнерства та інших традиційних союзів [1]. Адміністрація Байдена вирішила виправити це за допомогою проєктів розвитку інфраструктури та підтримки американського середнього класу [48, с. 205]. Але, незважаючи на всю увагу до внутрішніх питань, глобальне лідерство або, принаймні, першість, міцно стали невід'ємною частиною національної ідентичності США. Крім того, ліберальні та демократичні цінності навряд чи припинять бути основою зовнішньої політики США.

Доктрина Байдена дає чітко зрозуміти, що бажання зробити весь світ безпечним для демократії по всьому світу не є однозначним моральним пріоритетом. Доктрина показує, що Сполучені Штати не буде «звичайною» країною, яка лише дотримуватиметься правил реальної політики. Доктрина зазначає, що Китай і Росія є небезпечними суперниками як у всьому політичному спектрі США, так і серед союзників і партнерів США.

На початку каденції Байдена, в рамках доктрини Джо Байдена, Україна не виступала в якості одного із головних зовнішньополітичних пріоритетів Сполучених Штатів, але існував ряд сфер, в яких присутність України в

порядку денному США є беззаперечним. Насамперед йдеться про зміцнення американських відносин із союзниками та партнерами, боротьбу з авторитаризмом (з Росією в даному контексті) та посилення і консолідацію демократичних держав на чолі із США.

До широкомасштабного вторгнення РФ, США рішуче підтримувала Україну на шляху перетворення на демократичну державу із ринковою економічною системою, з дотриманням прав і свобод людей та справедливою судовою системою. Забезпечення миру та стабільності в Європі є ключовим інтересом США і проблема російсько-української війни є надзвичайною загрозою для неї. Успіх України у боротьбі з агресією РФ є національним інтересом США щонайменше з трьох причин:

- війна Росії проти Заходу, а не тільки України;
- майбутнє міжнародного порядку, заснованого на правилах, залежить від виходу військ Росії з України;
- США мають моральну прихильність як до боротьби України за незалежність, так і демократії загалом.

На відміну від Трампа, президент Джо Байден назвав президента Росії Володимира Путіна «вбивцею» і зазначив, що має намір протистояти Росії з кількох питань, включаючи: її роль в Україні, Сирії та Афганістані; кіберпорушення урядових установ США SolarWinds наприкінці 2020 року [34]; спроба втручання у вибори в США; і вбивства політичних опонентів уряду Путіна. Водночас Байден повідомив, що планує співпрацювати з Росією в таких питаннях, які становлять спільний інтерес, таких як контроль над озброєннями (як у двосторонньому порядку, так і щодо третіх гравців, таких як Іран), та зміни клімату. 26 січня 2021 року Байден провів свій перший дзвінок з Путіним [34], у якому він підтвердив підтримку США суверенітету України та висловив стурбованість у зв'язку з отруєнням Олексія Навального, одночасно запропонувавши співпрацю з питань контролю над озброєннями та обіцяючи «прозору та послідовну» комунікацію.

На початку березня 2021 року в США було оприлюднено стратегічну доповідь «Тимчасове стратегічне керівництво у сфері національної безпеки» [34]. Головна спрямованість документа – протидія Китаю, насамперед у сфері безпеки та економіки, єдиній країні, здатній стати глобальним конкурентом США в усіх геополітичних напрямках. Важливою особливістю документа стало те, що крім безпосередньо політичних, безпекових, економічних напрямів дій, для зміцнення лідерських позицій США запроваджуватимуть значні інвестиції у людський капітал, освіту, інститути демократії, що має зміцнити довгострокові стратегічні переваги США.

У листопаді 2021 року була підписана оновлена хартія стратегічного партнерства України та США на десятиріччя вперед, яка закріпила підтримку України з боку США [29].

Аналіз основних положень цієї Хартії [29], дозволяє припустити, що Україна та Сполучені Штати мають намір переглядати цю Хартію кожні десять років або раніше, якщо обидві сторони вважатимуть, що вона потребує змін. Хартія передбачає визначення принципів співробітництва, безпека та протидія російській агресії. Також у ньому окремо виділені пункти про демократію і верховенство права, а також економічну трансформацію.

Треба зазначити, що США та Україна прийняли Стратегічну оборонну програму 2021 року за основу поглибленого співробітництва між США та Україною у сфері оборони та безпеки та мають намір працювати над просуванням спільних пріоритетів, включаючи впровадження реформ оборони та оборонної промисловості, поглиблення співпраці в таких сферах, як безпека Чорного моря, кіберзахист та обмін розвідувальними даними, а також протидія російській агресії.

Отже, обрання Джо Байдена президентом Сполучених Штатів стало загалом позитивною новиною для стратегічних американо-європейських відносин і для українсько-американських відносин.

Крім того, США заявило про підтримку суверенітету та територіальної цілісності України, а також про підтримку українських реформ. Джо Байден підтвердив американську підтримку України в її боротьбі проти корупції та за зміцнення демократії. Крім того, адміністрація Байдена підтримує українські зусилля щодо євроінтеграції та членства в НАТО.

2.3. США як головний військово-політичний союзник України у протидії російській агресії

24 лютого 2022 року Росія розпочала широкомасштабне вторгнення на територію України по всій лінії кордону від Білорусі до тимчасово окупованого Криму. Армія Росії обстріляла прикордонні загони та об'єкти військової інфраструктури. Президент Російської Федерації проголосив, що це «спеціальна військова операція», метою якої є «демілітаризація та денацифікація України». Указом Президента України із 05 години 30 хвилин 24 лютого 2022 року введено воєнний стан в Україні, який в подальшому було продовжено у встановленому порядку.

За даними Центру економічних стратегій [1], найбільший внесок до українського держбюджету зробили США, ЄС, Німеччина, Канада, Великобританія. Допомога від цих країн становить третину видатків українського зведеного бюджету 2022 року станом на початок листопада. Найбільший внесок до українського держбюджету зробили США та ЄС (рис. 2.2).

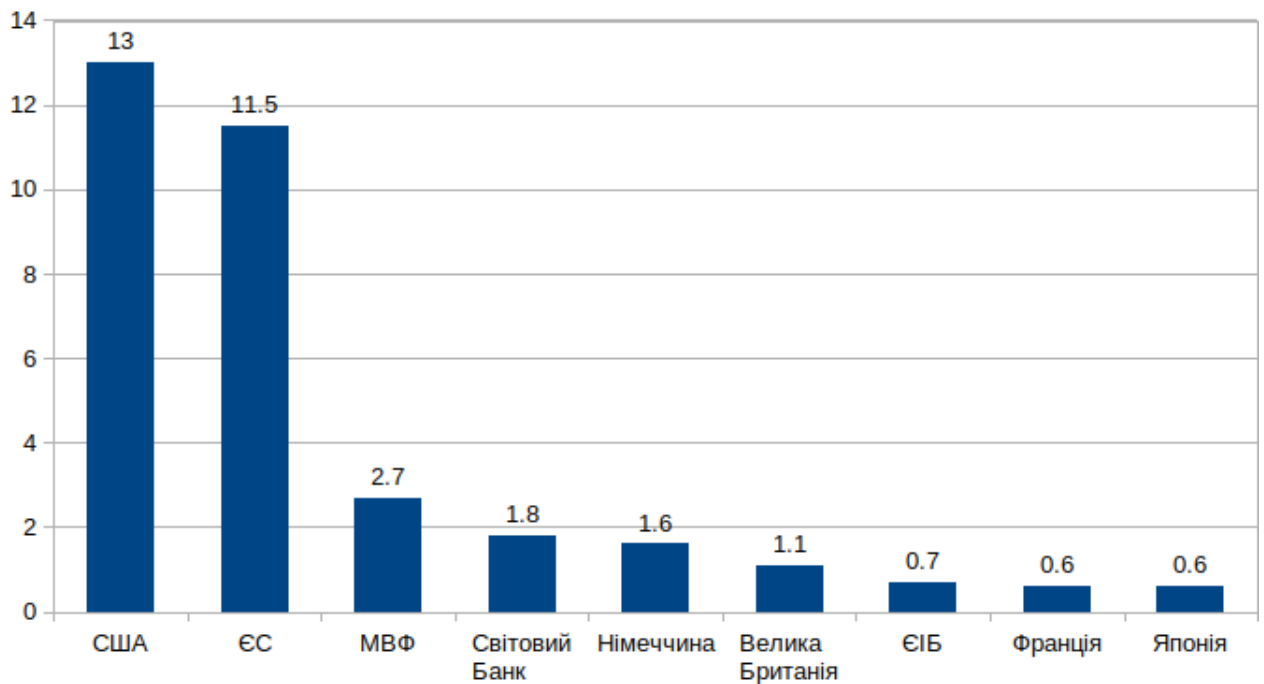

Рис. 2.2. Головні іноземні донори державного бюджету України в 2022 році
(у млрд дол. США)

Складено автором за матеріалами: [1]

Необхідно також врахувати, що з початку повномасштабної війни РФ проти України США залишаються найбільшим донором військової допомоги Україні – її обсяг із лютого 2022 року перевищив 20 млрд доларів. Зокрема, рекордний пакет на суму понад 3 млрд був виділений у січні 2023 року: він включає півсотні БМП Bradley, бронетранспортери, самохідні гаубиці, артилерійські та мінометні снаряди, боєприпаси для HIMARS, авіаційні та протитанкові ракети та інше озброєння [31].

У лютому 2023 р., Президент США Дж. Байден, у щорічному зверненні до Конгресу з промовою «Про стан справ у країні» заявив, що широкомасштабне вторгнення Росії в Україну стало «випробуванням епохи, випробуванням для Америки, випробуванням для світу» [51].

Зокрема, у матеріалі Інститут міжнародних і стратегічних відносин (Франція) зазначається, що звісно, багато пріоритетів американської зовнішньої політики недавнього минулого можуть бути дещо відтерміновані

через необхідність врегулювання української кризи. Проте, це не означає, що адміністрація настільки поглинена Україною, що всі інші питання відходять на другий план [53].

Варто відзначити, що вагомим інструментом у реалізації стратегії глобального лідерства США та об'єднанні світу крізь призму концепції «балансу загроз» є допомога Україні. Проте, існуючий механізм стримування та противаг у апараті державної влади в США – між Президентом та Конгресом – вносить певні корегування у проведення масштабної «проукраїнської» політики адміністрацією Байдена. Мова йде про те, що Президент є демократом, а у Конгресі більшість – республіканці. На початку 2023 р. на порядок денний американської політики вийшли певні суперечності щодо рівня надання підтримки Україні зі сторони США. Проте, Президент США запевнив світову спільноту і Україну, що Америка продовжить надавати необхідну допомогу і сприяння Україні.

Держсекретар США Е. Блінкен називає підхід Дж. Байдена до основних питань зовнішньої політики не стільки «доктриною», скільки прагматичним мисленням: вирішувати проблеми, чітко доносити свої думки до друзів і супротивників та крок за кроком просувати «заснований на правилах порядок» [28].

У 2023-2024 роках між США та Україною були підписані декілька важливих нормативно-правових угод, які значно посилили їхнє стратегічне партнерство. Найбільш визначною стала двостороння угода про безпеку на 10 років, яку підписали президенти Джо Байден і Володимир Зеленський у червні 2024 року. Ця угода забезпечує підтримку США для обороноздатності України, сприяє її євроатлантичній інтеграції та розвитку оборонної промисловості. Документ передбачає підтримку у сфері військових навчань, кібербезпеки, модернізації військово-повітряних сил України, а також зміцнення критичної інфраструктури країни.

Крім того, у липні 2023 року країни «Великої сімки» оголосили про підтримку довгострокової допомоги Україні. Було розроблено рамкову декларацію підтримки, що має на меті стабілізацію української економіки та інтеграцію до європейських структур, зокрема до НАТО. Ці угоди також передбачають спільну реакцію в разі загрози або фактичного збройного нападу на Україну, зокрема через консультації між США та Україною для визначення необхідного обсягу допомоги.

Усі ці ініціативи спрямовані на забезпечення довготривалої безпеки України та підтримку її економічного відновлення, що сприяє зменшенню залежності від іноземної допомоги в майбутньому.

Таким чином, на сучасному етапі для адміністрації Дж. Байдена у концептуальному вимірі безперечно залишається питання досягнення та утримання глобального лідерства США у сучасному світовому порядку. Виявлено, що базисом до реалізації зазначеної ідеї виступає детермінізм концепції глобального лідерства Америки та концепції «балансу загроз» у підтримці світового порядку. Каталізатором до такого взаємопроникнення двох концепцій у зовнішній політиці США стає російсько-українська війна.

РОЗДІЛ 3. ОЦІНКА ПЕРСПЕКТИВ УКРАЇНО-АМЕРИКАНСЬКОГО СТРАТЕГІЧНОГО ПАРТНЕРСТВА

3.1. Стратегічне бачення перспектив двосторонніх відносин в програмах американських політичних партій

5 листопада 2024 року громадяни США обрали наступного президента країни Дональда Трампа, який обійматиме посаду з 20 січня 2025 року. З точки зору передвиборчої кампанії, яка проходила до 5 листопада 2024 року, є кілька значних особливостей, які відображають поточний політичний ландшафт (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Основні риси передвиборчої кампанії 2024 року на пост президента США

№	Ознака	Опис
1	Високі ставки та поляризація	Вибори проходили на фоні значного політичного розколу в країні. Багато виборців були активно залучені в процес, підкреслюючи важливість різних питань для своїх рішень
2	Ключові питання	Основними темами кампанії були економіка, імміграція, охорона здоров'я та зовнішня політика, зокрема у зв'язку з війною в Україні. Обидві партії мали свої особливі позиції.
3	Відмінності між кандидатами	Камала Гарріс та Дональд Трамп мали різко контрастні погляди на зовнішню політику та торгівлю. Гарріс - курс адміністрації Байдена на зміцнення альянсів, зокрема в НАТО, тоді як Трамп віддавав перевагу більш транзакційному підходу
4	Стратегії кампаній	Обидва кандидати використовували стратегії для вирішення проблем виборців. Кампанія Гарріс акцентувалася на безперервності прогресивних політик, в той час як Трамп був зосереджений на популістському посланні, яке критикує існуючі політичні норми
5	Залучення виборців	Вибори супроводжувалися високим рівнем залучення виборців, де обидва кандидати намагалися привабити своїх прихильників і незадоволених виборців. Питання, такі як аборти, набували значення для підтримки Гарріс, тоді як виборці Трампа зосереджувалися на імміграції та закінченні війни в Україні

Складено автором за матеріалами: [56; 58; 64; 69]

Ці фактори разом створили динамічну та конкурентну атмосферу в підготовці до виборів, з потенційними довгостроковими наслідками для політики США.

Вибори 2024 року в США охоплювали низку важливих питань, які цікавлять американських виборців. Серед найгостріших тем, які піднімали обидві політичні партії – демократів та республіканців, можна виділити (табл. 3.2).

Таблиця 3.2

Питання, які піднімали в процесі передвиборчої кампанії на пост президента США

№	Питання	Опис
1	Економіка	Виборці хвилюються про інфляцію, безробіття та вартість життя, а також про наслідки економічних політик в умовах після пандемії
2	Імміграція	Питання імміграції набуло особливої актуальності, зокрема, серед республіканців, де 82% підтримують суворіші імміграційні заходи. Загалом, близько 61% виборців вважають цю тему важливою для своїх виборів
3	Аборти	Після скасування Roe v. Wade у 2022 році, питання абортів стало значущим для багатьох виборців. Приблизно 63% виборців підтримують легалізацію абортів, що стало важливою темою в дебатах між кандидатами
4	Війна в Україні	Демократи акцентували підтримку на необхідності підтримки України в боротьбі проти російської агресії. Демократи вказують на небезпеку скорочення допомоги Україні, що може негативно вплинути на хід війни та стабільність у Європі. Частина республіканців, яких підтримує Трамп, виступає проти подальшого фінансування допомоги Україні, аргументуючи це витратами для США.
5	Злочинність та контроль за зброєю	Згідно з останніми опитуваннями, понад 60% виборців вважають, що закони щодо зброї повинні бути більш жорсткими. Незважаючи на зниження загального рівня злочинності, побоювання щодо безпеки залишаються на порядку денному
6	Зміна клімату	Це питання також викликає інтерес у багатьох виборців, особливо серед молодшого покоління, яке вимагає дій для захисту навколишнього середовища

Складено автором за матеріалами: [61; 62; 64; 68]

Ці теми формували політичний ландшафт країни та впливають на стратегії кандидатів, оскільки кожен з них намагається відобразити позиції, які резонують із запитам виборців.

У програмних поглядах американських політичних партій на відносини з Україною помітні суттєві розбіжності, особливо щодо стратегії підтримки України у війні з Росією.

Демократична партія підтримує безперервну фінансову та військову допомогу Україні. Камала Гарріс, як потенційний кандидат у президенти від демократів, обіцяла продовжити курс підтримки, який веде адміністрація Байдена. Це включає військову допомогу та союзницькі відносини на основі спільних інтересів США і України. У неї також є простір для зміцнення підтримки, зокрема в аспекті поставок зброї, що, на думку критиків, обмежувалося адміністрацією Байдена через побоювання ескалації конфлікту з Росією [61; 62].

Демократична партія США в 2024 році висловлює бачення двосторонніх відносин з Україною через перспективу тривалої підтримки її суверенітету та територіальної цілісності. Демократи орієнтуються на політику всебічної підтримки України, яка включає військову та економічну допомогу, а також дипломатичні зусилля для посилення її міжнародного статусу. Позиція Джо Байдена, кандидата від Демократичної партії, є продовженням підходу його адміністрації, що охоплює значні фінансові пакети допомоги, інвестиції в озброєння та збереження міжнародного тиску на Росію. Байден також підтримує прагнення України до вступу в НАТО, але поки цей процес потребує подальших кроків і згоди всіх членів Альянсу.

Загалом демократи підкреслюють важливість збереження ролі США як лідера на міжнародній арені, орієнтуючись на стратегічні партнерства, такі як НАТО, і планують продовжувати співпрацю з Україною в рамках довгострокових планів, включно з допомогою у відбудові після війни. Їхня програма передбачає інвестиції в нові технології та посилення

оборозоздатності для стримування загроз з боку Росії, підтримку демократичних реформ і права людини як в Україні, так і в інших країнах, що стикаються з авторитарними режимами [59; 62].

У своїх передвиборних виступах 2024 року Камала Гарріс неодноразово висловлювала підтримку Україні та закликала продовжувати оборону демократичних цінностей у протистоянні з Росією. Вона заявила, що США мають стояти на захисті міжнародного порядку та суверенітету, оскільки будь-які поступки агресору можуть створити небезпеку для інших союзників США, таких як Польща та країни Балтії. Гарріс називає пропозиції щодо примусу України до переговорів на умовах поступок небезпечними і такими, що фактично означають «капітуляцію» перед Росією, тоді як демократична позиція полягає в безумовній підтримці України та її територіальної цілісності.

Також Гарріс акцентує на важливості допомоги Україні як частині підтримки демократії у світі, що відповідає ідеології Демократичної партії США. Вона підкреслила, що якщо Росія залишиться безкарною, це створить небезпечний прецедент для агресивних дій у майбутньому, закликаючи до продовження військової та фінансової підтримки для України на період війни і подальшого відновлення після неї.

Ці висловлювання Гарріс відображають загальну позицію демократів, які підтримують довготривалу допомогу Україні задля збереження міжнародного порядку та стабільності, а також протидію агресивним режимам на глобальному рівні.

Республіканська партія демонструвала складнішу позицію, зокрема через погляди Дональда Трампа та консервативного крила, яке має більш стриманий підхід до підтримки України. Трамп обіцяв швидке врегулювання конфлікту шляхом переговорів і висловлює бажання обмежити пряму участь США, покладаючи більшу відповідальність на НАТО. Деякі представники Республіканської партії виступають за обмеження фінансових витрат на

Україну, вважаючи, що ресурси краще спрямувати на внутрішні потреби США та на підготовку до потенційної загрози з боку Китаю.

Республіканська партія демонструє різні погляди щодо підтримки України в її війні з Росією. Внутрішні розбіжності між кандидатами пов'язані з їхнім підходом до зовнішньої політики та використанням ресурсів США.

Дональд Трамп займає найбільш скептичну позицію, стверджуючи, що він швидко завершить війну шляхом переговорів з Путіним і Зеленським. Він неодноразово наголошував, що не надав би додаткову допомогу Україні, поки не буде досліджено діяльність Байдена, заявляючи, що президент США «втягує» країну у війну, яка не є її інтересом. Трамп також виступав за зменшення військових зобов'язань США в НАТО, заявляючи, що США несуть надмірний тягар цієї організації [66; 67].

Дональд Трамп стверджує, що Росія не напала б на Україну, якби він був президентом, і обіцяє швидко припинити конфлікт через переговори. Трамп критикує українське керівництво, зокрема Володимира Зеленського, за те, що той не пішов на поступки, які, на його думку, могли б запобігти війні. Також він заявляє, що США не повинні відправляти війська чи продовжувати значну фінансову допомогу Україні [61].

Треба зазначити, що після нещодавньої зустрічі із Зеленським у Нью-Йорку Дональд Трамп ще в якості кандидата в президента США, не змінив своєї позиції щодо України. Він підтвердив, що, ставши президентом, прагнучим завершити війну шляхом переговорів і натякнув, що не збирається продовжувати значну підтримку України. Трамп також висловив думку, що Україні слід було б піти на поступки Росії, щоб уникнути конфлікту. Зустріч не вплинула на його обіцянки скоротити допомогу Україні, а також уникати залучення американських військових до цього конфлікту.

Дональд Трамп стверджує, що готовий посприяти компромісу, зокрема через тиск на Україну задля поступок, щоб уникнути подальшої ескалації. Трамп вважає, що затяжний конфлікт не відповідає інтересам США і пропонує

альтернативу тривалій підтримці, хоча й не деталізував своїх планів. Його позиція викликає суперечливі оцінки, оскільки вона може послабити стійкість України перед Росією.

Така політика може викликати різкі зміни у відносинах США з НАТО та Європою, адже деякі союзники вважають важливою тривалу підтримку України для безпеки регіону.

Але, на думку багатьох політичних експертів [61; 64; 69], Дональд Трамп та його підхід до України може змінитися залежно від внутрішніх і зовнішніх факторів. Якщо міжнародна ситуація загостриться або Конгрес, включаючи республіканців, посилить підтримку України, Трамп може коригувати свою політику, щоб зберегти американський вплив у регіоні та балансувати інтереси союзників.

Рон Десантіс спершу назвав конфлікт «територіальною суперечкою», що викликало критику, і згодом уточнив, що він мав на увазі лише ситуацію на сході України. Він виступає проти збільшення військової підтримки та за припинення вогню. Десантіс заявив, що США не повинні надсилати війська в Україну і що надмірні витрати можуть створити ризики для економіки США [66].

Погляди Ніккі Гейлі та Майка Пенса підтримують допомогу Україні. Гейлі вважає, що перемога України є вигідною для США та допоможе попередити можливу агресію Китаю щодо Тайваню, стримати Іран і Північну Корею. Вона наголошує, що підтримка України є важливим кроком для захисту інтересів США на світовій арені [67].

Також, треба зазначити, що у передвиборчих програмах демократів і республіканців є певні спільні риси, зокрема:

1. Підтримка України: Обидві партії визнають важливість підтримки України у війні з Росією, хоча різняться в обсязі та формі цієї підтримки.
2. Стабільність Європи: Обидві сторони розуміють, що стабільність в Україні є важливою для безпеки Європи та глобального порядку.

3. Вимоги до Росії: В обох програмах існує готовність до тиску на Росію за її агресію, хоча методи цього тиску можуть відрізнятися.

Ці спільні риси підкреслюють, що питання України є стратегічно важливим для обох партій.

Отже, майбутнє відносин між США і Україною залежить від того, яка партія здобуде більшість на наступних виборах. Демократи орієнтуються на довготривалу підтримку, тоді як республіканці прагнуть більш прагматичної політики, з потенційним скороченням допомоги, якщо це не відповідатиме стратегічним інтересам США.

3.2. Вплив електорального процесу в США на двосторонні відносини

Останні опитування щодо президентських виборів у США 2024 року вказують на конкурентну боротьбу між Камалою Гарріс і Дональдом Трампом. Гарріс отримує підтримку від 48% до 50% виборців, тоді як Трамп – від 46% до 49%. Зокрема, в ключових штатах, таких як Пенсильванія і Мічиган, Гарріс має сильну підтримку серед жінок і молоді, тоді як Трамп показує кращі результати серед білих виборців. Вибори можуть визначити важливі політичні пріоритети на найближчі роки [68].

Громадська думка в США щодо України залишається переважно позитивною, незважаючи на зміни в політичній ситуації та економічні виклики. Ось кілька ключових аспектів, які показують, що думають прості американці про Україну:

1. Симпатії до України: Згідно з опитуваннями, 62% американців висловлюють більше симпатій до України, а не до Росії, включаючи 76% демократів і 58% республіканців. Лише 2% респондентів віддають перевагу Росії [68].

2. Важливість конфлікту: Близько 74% американців вважають війну в Україні важливою для національних інтересів США, з 43% тих, хто описує її як дуже важливу. Вони також зазначають, що війна між Росією та Україною є важливою для їх особистих інтересів – 59% американців вважають її важливою [68].
3. Підтримка допомоги Україні: У нових опитуваннях, 48% американців вважають, що США повинні продовжувати підтримку України так довго, як це буде потрібно. Ця підтримка зросла порівняно з попередніми опитуваннями, особливо серед демократів (63%) і республіканців (37%) [68].
4. Фінансування та військова допомога: Під час опитувань спостерігається зростання частки людей, які вважають, що поточний рівень фінансування України є правильним. Проте серед республіканців існує зростаюча думка, що США надають надто багато допомоги Україні, що може бути зумовлено риторикою кандидатів від Республіканської партії [68].

Загалом, хоч громадська думка є складною та динамічною, американці в основному підтримують Україну в її конфлікті з Росією, вважаючи його важливим для національних інтересів США. Водночас погляди на фінансування і допомогу Україні можуть варіюватися в залежності від політичної орієнтації.

Електоральний процес у США може суттєво вплинути на двосторонні відносини, зокрема з Україною. Ось кілька ключових аспектів впливу:

- результати виборів можуть визначити пріоритети зовнішньої політики. Наприклад, якщо президентом стане кандидат, що підкреслює важливість підтримки України, це може призвести до збільшення військової та економічної допомоги. Водночас, якщо переможе кандидат із більш ізоляціоністськими поглядами, це може зменшити фінансову допомогу та політичну підтримку Україні [57];

- зміна адміністрації може вплинути на підхід до Росії. Демократи, зазвичай, підтримують жорсткішу політику щодо Кремля, тоді як республіканці можуть бути більш відкритими до переговорів, як показує позиція Трампа. Це може змінити динаміку підтримки України у її конфлікті з Росією [60];
- вибори можуть також впливати на сприйняття зовнішньої політики у самих США. Політична поляризація може призвести до того, що підтримка України стає питанням, яке розділяє електорат, що може ускладнити ухвалення рішень про надання допомоги або підтримку у Конгресі [58];
- зміни в американській політиці можуть також вплинути на відносини з європейськими союзниками, особливо якщо США зменшать свою підтримку НАТО або відмовляться від своїх зобов'язань перед союзниками. Це може призвести до нестабільності в регіоні і змінити позиції України на міжнародній арені.

Таким чином, електоральний процес у США має потенційний великий вплив на двосторонні відносини, що відображає важливість зовнішньої політики у контексті внутрішніх політичних змін.

3.3. SWOT-аналіз та розробка сценаріїв подальшого розвитку стратегічного партнерства

SWOT-аналіз стратегічного партнерства між країнами допомагає зрозуміти, що вже досягнуто, які є сильні сторони співпраці, та де країни мають спільні інтереси. Це створює реалістичну картину партнерства, яка базується на фактичних даних та досягненнях. SWOT-аналіз дозволяє ідентифікувати слабкі місця партнерства, наприклад, внутрішні проблеми, що можуть гальмувати співпрацю (корупція, економічна нестабільність) або можливі обмеження в ресурсах чи політичній підтримці. Це допомагає запобігати або мінімізувати потенційні ризики у відносинах.

Також, аналіз допомагає побачити, які нові напрями та сфери для співпраці можуть бути корисними, наприклад, інновації, економічні інвестиції, військові тренування, культурний обмін тощо. Виявлення цих можливостей сприяє розвитку більш глибоких і різносторонніх відносин.

SWOT дозволяє заздалегідь передбачити зовнішні загрози, які можуть перешкоджати співпраці, як-от політичні зміни, інформаційна війна чи зміна геополітичної ситуації. Це дає можливість планувати контрзаходи та розробляти стратегії, які зменшують вплив таких загроз.

SWOT-аналіз є основою для планування стратегічного розвитку відносин. На основі цього аналізу формуються конкретні сценарії, які країни можуть використовувати для досягнення поставлених цілей. Наприклад, розробка плану інтеграції до НАТО, спільні дії в сфері енергетичної незалежності чи посилення економічної співпраці.

SWOT дозволяє оптимізувати ресурси та зусилля, сфокусуватися на пріоритетних напрямках і максимально ефективно використовувати сильні сторони партнерства. Це важливо для підвищення стабільності, взаєморозуміння та досягнення значних результатів у двосторонніх відносинах.

Проведення SWOT-аналізу допомагає країнам формувати більш структуровану, ефективну та гнучку політику, яка адаптована до конкретних умов і цілей співпраці.

SWOT-аналіз стратегічного партнерства України та США представлений у додатку А.

Судячи з цього аналізу, можна виділити такі основні тези.

Україна значною мірою залежить від фінансової, військової та політичної допомоги США. Це може створити ситуацію, коли внутрішні рішення піддаються зовнішньому впливу. Надмірна залежність від міжнародної допомоги може зробити Україну вразливою до будь-яких змін політики США щодо України.

Корупція залишається однією з найбільших внутрішніх проблем в Україні. Незважаючи на міжнародну підтримку, реформи проходять повільно, що може викликати невдоволення серед іноземних партнерів, зокрема США. Затримки та опір впровадженню антикорупційних заходів, а також інституційні обмеження, створюють загрози ефективності стратегічного партнерства між країнами.

Економіка України є недостатньо стабільною, значною мірою залежить від зовнішньої підтримки та сировинного експорту. Це обмежує спроможність України до самостійного розвитку, особливо в період військових дій. Економічні труднощі можуть стати на заваді швидкому проведенню реформ, необхідних для збереження партнерства з США та залучення іноземних інвестицій.

Політичний курс США щодо України може змінюватися залежно від виборів та зміни адміністрацій. Різні адміністрації можуть мати різні підходи щодо підтримки України, що може відобразитись на обсягах і формах допомоги.

США та Україна можуть поглиблювати співпрацю у галузях, таких як сільське господарство, ІТ-технології, енергетика, інфраструктура. Це може посилити економічну незалежність України та створити нові робочі місця. Співробітництво у сфері зеленої енергетики та технологій також відкриває можливості для розвитку України в умовах переходу світу на стійкі джерела енергії.

Підтримка США може допомогти Україні у розвитку сучасних технологій, включаючи кібербезпеку, інформаційні технології та військові інновації. Інвестиції в інноваційні сектори можуть зробити Україну привабливішою для глобальних інвесторів і сприяти її інтеграції в глобальну економіку.

Розширення військової допомоги, модернізація армії, спільні навчання та обмін досвідом дозволять Україні стати більш незалежною у військовому

плані. США можуть також допомогти Україні розвинути власний оборонний промисловий комплекс, що сприятиме економічному росту та зменшенню залежності від зовнішніх постачань зброї. Співпраця з США допомагає Україні наблизитися до стандартів НАТО, що збільшує шанси на потенційне майбутнє членство. Поглиблення партнерства з іншими західними країнами та організаціями, такими як ЄС та ООН, підвищує стратегічну вагу України на міжнародній арені.

Політична ситуація в США може вплинути на стабільність підтримки України. У випадку зміни адміністрації США або зміни пріоритетів, обсяги допомоги можуть бути зменшені. Певні групи в США можуть виступати за зменшення міжнародної допомоги, що створює ризик для продовження партнерства у теперішньому обсязі.

Подальше загострення війни з Росією не лише загрожує безпеці України, але й може призвести до втрати інтересу з боку міжнародної спільноти через ризики втручання. У разі ескалації конфлікту США можуть переглянути свій рівень залученості, щоб уникнути прямих конфліктів із Росією.

Російська пропаганда і дезінформація можуть впливати на внутрішню ситуацію в Україні, спрямовувати громадську думку проти США та знижувати рівень довіри до західних партнерів. Це також може вплинути на думку громадськості в самих Сполучених Штатах, знижуючи підтримку надання допомоги Україні.

Тому, виходячи з вищенаведеного аналізу, можна сформулювати наступні сценарії подальшого розвитку партнерства:

1. Оптимістичний сценарій: У разі продовження сильної підтримки з боку США, Україна досягає значних успіхів у впровадженні реформ, отримує більш сучасну військову техніку та втілює антикорупційні заходи. Поглиблюється економічна співпраця в стратегічних секторах, і Україна наближається до членства в НАТО.

2. Реалістичний сценарій: Сполучені Штати продовжують підтримку, але на дещо меншому рівні. Економічне та військове співробітництво поступово розвивається, хоча темпи реформ уповільнюються через внутрішні проблеми. Партнерство зберігається, проте досягнення повного членства в НАТО або кардинальних економічних змін може затягнутися.
3. Песимістичний сценарій: У випадку зменшення підтримки з боку США через зміну політичної ситуації або через втрату інтересу, Україна може зіштовхнутися з внутрішніми труднощами у проведенні реформ. Це може послабити позиції країни на міжнародній арені, створюючи ризик зниження обороноздатності та економічної стабільності.

Отже, подальший успіх партнерства залежить від збереження підтримки з боку США, реформування внутрішніх інституцій та посилення економічної стійкості України. Це дозволить зміцнити позиції країни в міжнародних структурах та покращити загальний рівень безпеки.

Стратегічне партнерство України та США має великий потенціал для посилення обороноздатності, економічного зростання та політичної стабільності України. Для максимального використання цього партнерства Україні потрібно продовжувати реформи, мінімізувати внутрішні слабкості та шукати нові можливості для співпраці у ключових галузях.

ВИСНОВКИ

Таким чином, у межах проведеного дослідження було проаналізовано сучасний стан стратегічного партнерства між Україною та США, охоплюючи ключові аспекти їхніх відносин:

1. Проведене дослідження засвідчило багатовимірний характер стратегічного партнерства між Україною та США, яке охоплює політичний, економічний, військовий і культурний аспекти. Встановлено, що основою успішної співпраці є спільність демократичних цінностей, що забезпечує гнучкість у реагуванні на нові виклики. Доповнено, що стратегічне партнерство між країнами має вагоме значення для формування нової глобальної системи безпеки, зокрема в умовах посилення загроз з боку авторитарних режимів. Партнерство сприяє стабілізації ситуації у Східній Європі, запобігає ескалації конфліктів та посилює колективну безпеку. Виявлено, що співпраця також базується на довгострокових інтересах у сфері енергетичної незалежності, модернізації оборонних можливостей України та інтеграції у глобальні ланцюги доданої вартості. Зокрема, важливою складовою є розвиток економічних зв'язків через стимулювання американських інвестицій та технологічного обміну. Окремо підкреслено роль громадянського суспільства та культурної дипломатії, які зміцнюють міжлюдські зв'язки, сприяють взаєморозумінню та забезпечують підтримку на рівні суспільств обох країн. Таким чином, стратегічне партнерство між Україною та США не лише сприяє вирішенню актуальних викликів, але й формує основу для довготривалого співробітництва в умовах глобальних трансформацій.

2. Виділення ключових етапів розвитку відносин дало змогу оцінити їхню динаміку, особливо в контексті змін адміністрацій США. Поглиблення стратегічного партнерства у 2022–2024 роках підтверджує роль України як важливого партнера США у Європі. США виступають ключовим союзником

України у протидії російській агресії. Надання військової допомоги є індикатором довгострокового партнерства. Водночас існує необхідність посилення спільних механізмів координації для оперативного реагування на загрози.

3. Незважаючи на економічні виклики, співробітництво зберігає високий рівень, проте існують перешкоди, зокрема тарифні обмеження та інституційна слабкість. Рекомендовано ініціювати нові угоди для зменшення бар'єрів у торгівлі та залучення інвестицій. Умовою успішної співпраці є збільшення американських інвестицій в українську економіку, зокрема в сектори ІТ, агропромисловості, енергетики та інфраструктури. Важливим є створення сприятливого бізнес-клімату в Україні для залучення приватного капіталу.

4. В умовах зростання геополітичної конкуренції між США, Китаєм і Росією, стратегічне партнерство між Україною та США стає важливим для стабілізації європейської безпеки. Визначено, що успіх співпраці значною мірою залежить від активної участі США у формуванні нової системи безпеки. Україна залишається основним фронтом боротьби з ревізіоністською політикою Росії, яка намагається зруйнувати європейську архітектуру безпеки. США як головний партнер України сприяють її обороноздатності, постачаючи сучасну зброю, розвідувальні дані та фінансову допомогу. В цьому контексті також треба зазначити, що агресія Росії проти України підкреслила недосконалість існуючих міжнародних механізмів безпеки, таких як ООН та ОБСЄ. Україна, співпрацюючи з США, може стати ключовим елементом нової системи регіональної безпеки, що ґрунтується на принципах стримування та швидкого реагування на виклики. Для досягнення успіху в стратегічному партнерстві важливо інтегрувати співпрацю з іншими союзниками, зокрема країнами ЄС і НАТО. Цей трикутник – Україна, США, ЄС – може стати основою для нової архітектури європейської безпеки.

5. Досліджено доктринальні основи та ключові напрями стратегічного партнерства між США та Україною. Виявлено, що адміністрації Барака

Обами, Дональда Трампа та Джо Байдена використовували різні підходи у зовнішній політиці: Обама акцентував увагу на багатосторонній дипломатії, Трамп обрав прагматичний курс, орієнтований на національні інтереси США, а Байден, у свою чергу, зробив акцент на відновленні глобального лідерства Сполучених Штатів. У сучасних умовах російсько-української війни адміністрація Байдена надала Україні стратегічний пріоритет, активно підтримуючи її як ключову державу для забезпечення стабільності міжнародної системи.

6. Вибори президента США 2024 року мали вирішальний вплив на майбутнє відносин. Адміністрація Трампа, ймовірно, буде орієнтуватися на суто прагматичний підхід, оцінюючи українсько-американські відносини з точки зору економічної та стратегічної вигоди для США. Це може вплинути на обсяги фінансової допомоги чи обмеження співпраці у певних сферах. Зміна політики США може послабити двостороннє партнерство. У найгіршому сценарії це може призвести до втрати Україною частини підтримки, що вплине на її здатність протидіяти російській агресії. Питання допомоги Україні стало важливим політичним маркером у США. Адміністрація Трампа може використовувати скорочення підтримки як засіб задоволення частини електорату, який виступає за скорочення міжнародних витрат. У цьому контексті Україні доведеться активізувати дипломатичні зусилля, шукати підтримку серед європейських союзників та адаптувати свою стратегію у відносинах зі США, щоб зберегти рівень співпраці навіть у змінених політичних умовах.

7. Застосування SWOT-аналізу у відносинах між Україною та США дозволяє виявити сильні та слабкі сторони їхнього стратегічного партнерства, а також оцінити можливості та загрози для подальшої співпраці. Це сприяє формуванню більш структурованої та адаптивної політики, яка враховує специфіку сучасних викликів і пріоритетів обох країн. Наприклад, сильними сторонами є спільні демократичні цінності, стратегічна підтримка США у

сфері безпеки та економічна допомога Україні. Слабкі сторони включають обмеженість ресурсів для реалізації спільних проектів та залежність від внутрішньополітичних змін у США. Можливостями є розширення економічної співпраці, залучення інвестицій і технологій, а також зміцнення оборонного потенціалу України. Загрозами залишаються ескалація російської агресії та можливі зміни в зовнішньополітичному курсі США залежно від результатів виборів. Такий аналіз допомагає Україні й США розробляти ефективну стратегію співпраці, орієнтовану на досягнення довгострокових цілей, таких як зміцнення безпеки, економічний розвиток та підтримка демократичних принципів.

8. Проведений SWOT-аналіз дозволив визначити три можливі сценарії: оптимістичний (активне поглиблення партнерства), реалістичний (збереження статус-кво з помірною підтримкою) та песимістичний (скорочення допомоги через внутрішньополітичні фактори в США). Для реалізації оптимістичного сценарію важливо активізувати двосторонній діалог на рівні урядів, бізнесу та громадянського суспільства. Успішна реалізація стратегічного партнерства між країнами можлива за умови, якщо обидві країни узгодять довгострокові пріоритети, посилять міждержавну координацію та забезпечать підтримку демократичних реформ в Україні. Україна може стати ключовим партнером США в побудові нових механізмів регіональної безпеки у Східній Європі. Співпраця в рамках ініціатив із протидії авторитарним режимам та забезпечення енергетичної безпеки сприятиме консолідації демократичних держав.

Таким чином, стратегічне партнерство між Україною та США є ключовим елементом нової архітектури безпеки та вирішення глобальних викликів. Подальший розвиток залежить від зміцнення співпраці, подолання спільних викликів і активного залучення союзників. Перспективним напрямком є поглиблення досліджень для оптимізації двосторонньої взаємодії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аналітика про стан зовнішньої торгівлі. URL: <https://concorde.ua/>
2. Асиметрія міжнародних відносин / Під ред. Г.М. Перепелиці, О.М. Субтельного. – К.: Видавничий дім «Стилос», 2015. – 555 с.
3. Артьомов І.В. Актуальні проблеми зовнішньої політики України: навчальний посібник. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2021. - 676 с.
4. Бутусов Ю. Військова техніка США для України: політичний символізм і цілепокладання // Дзеркало тижня. – 2017. – № 17. – 13-19 травня.
5. Васильченко О. Зовнішньополітичний дискурс адміністрації Барака Обами в контексті сучасного сприйняття американським суспільством політичних подій в Україні. URL: <http://www.americanstudies.history.knu.ua/wp-content/uploads/2017/01/%D0%92%D0%B0%D1%81%D0%B8%D0%BB%D1%8C%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE-%D0%9E.pdf>
6. Горлова, І. Геополітичні та міжкультурні аспекти українсько-американських відносин // Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. - 2019. - №33. - С. 51-58.
7. Григор'єв О. Українсько-американські відносини в епоху глобалізації. - К.: Київський університет, 2015 – 296 с.
8. Дудко І.Д. Феномен стратегічного партнерства США і України: ретроспектива і сучасність. URL: <http://elibrary.ivinas.gov.ua/3811/1/Zbirnyk032015.pdf>.
9. Жовква І.І. Стратегічне партнерство у зовнішній політиці України. – Автореф. дис... канд. політ. наук: 23.00.04 / І.І. Жовква; Київ. нац. ун-т ім. Т.Шевченка. - К., 2005. - 20 с.
10. Кисельова Н. Дипломатія та безпека України в контексті євроатлантичної інтеграції. - К.: Ліра-К, 2021 – 309 с.

11. Коалсон Р. У пошуках нової ролі США в новому світі / Радіо «Свобода». 29 грудня 2017. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/28946316.html>
12. Кудрявцева, О. С. Динаміка та сучасний стан українсько-американських відносин у контексті геополітичних викликів // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Політологія. - 2018. №2(96). - С. 31-35.
13. Кузьменко О. Жодних гарантій безпеки для України Будапештський меморандум не містить – експерти у Вашингтоні одностайні / Голос Америки. 22 вересня 2017. URL: <https://ukrainian.voanews.com/amp/budapeshtskyi-memorandum/4040460.html>
14. Магда Є. Гібридна агресія Росії: уроки для Європи. - К.: Каламар, 2017. - 268 с.
15. Малиновський О. Україна-США: від мрії до стратегії. - К.: Логос, 2019. - 396 с.
16. Меморандум про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/998_158.
17. Олійник О. Еволюція сутності американо-англійських «особливих відносин» / О. Олійник. Збірник наукових праць «Політологічні студії». – 2016. – Випуск 1. – С. 42–51.
18. Офіційний сайт Державної митної служби України. URL: <https://customs.gov.ua/>
19. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
20. Паньків І. Сучасні виклики та перспективи українсько-американських відносин // Схід-Захід: культурологічний вимір. - 2018. - №3. - С. 93-98.
21. Потехін О.В. «Політичний реалізм» як теоретичне підґрунтя «виправдання» Заходом агресії Росії проти України // Україна: контекст

- світових подій. Аналітичні записки ДУ «Інститут всесвітньої історії НАН України (2014-2017 рр.). / За заг. ред. Кудряченка А.І. – К.: ДУ «Інститут всесвітньої історії НАН України», 2017. – С. 490-496.
22. Приступа, Т. Україно-американські відносини: історія, сучасний стан та перспективи. Монографія. - К.: Інститут історії України НАН України, 2017. - 344 с.
 23. Річниця Майдану – опитування громадської та експертної думки. Стаття-огляд від 19.11.2014. URL: <https://dif.org.ua/article/richnitsya-maydanu-opituvannya-gromadskoi-ta-ekspertnoi-dumki>
 24. Стратегічне партнерство України та США в умовах геополітичних викликів / В. Верстюк та Ю. Кудрик // Зовнішньоекономічний кур'єр. – 2021. – № 2. – С. 9–13.
 25. США і Китай проведуть переговори щодо російської війни проти України. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/news/2022/03/13/7135874>.
 26. Терещенко О. Україна та США: трансформація партнерства у нових геополітичних реаліях. - К.: Фенікс, 2019. - 411 с.
 27. Торговельно-економічне співробітництво. URL: <https://usa.mfa.gov.ua/ukrayina-ta-ssha/torgivelno-ekonomichne-spivrobitnictvo>
 28. Фесенко М. Глобальне стратегічне партнерство провідних акторів: теоретико-методологічний вимір. URL: <http://journals.iir.kiev.ua/index.php/knu/article/view/2797/2507>.
 29. Хартія стратегічного партнерства США – Україна. URL: <https://ua.usembassy.gov/uk/u-s-ukraine-charter-on-strategic-partnership/>
 30. Шамраєва В.М. Стратегічне партнерство як інструмент зовнішньої політики держави (історіографія проблеми). Державне будівництво. - 2021. - № 1. - С. 154–164.

31. Як США нарощували військову підтримку України з початку великої війни. 6 лютого 2023 року. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2023/02/06/infografika/bezpeka/yak-ssha-naroshhuvaly-vijskovu-pidtrymku-ukrayiny-pochatku-velykoyi-vijny>
32. Berryman J. Geopolitics and Russian Foreign Policy // International Politics. – 2012. – Vol. 49. – No. 4. – P. 530-544.
33. Bugajski J. Eastern Europe: Russia's Neglected Frontier, DC: Center for Strategic and International Studies, 2019. - 411 p.
34. Biden Agrees Putin Is a Killer, Says He'll Pay for Meddling. Bloomberg. 17.03.2021. URL: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2021-03-17/biden-agrees-putin-is-killer-says-he-ll-pay-price-formeddling>
35. Eremenko A. The 'Who, What, When' of Russia Sanctions: A Cheat Sheet for Laymen / Russia Matters. [The Belfer Center for Science and International Affairs, Harvard Kennedy School]. September 26, 2018. URL: <https://www.russiamatters.org/analysis/who-what-when-russia-sanctions-cheat-sheet-laymen>
36. Freedman L. Ukraine and the Art of Strategy // Survival. – 2020. – Vol. 56. – No. 6. – P. 7-38.
37. Gardner H. Ukraine: A New Plan // American Affairs. – 2017. – Summer. – Vol. I. – No. 2. – P. 166-183.
38. Gorodnyanska Y. The US-Ukrainian Relationship in Comparative Perspective, London: Palgrave Macmillan, 2019. - 441 p.
39. Guzieva O. Ukrainian-American Relations in Historical and Contemporary Perspective, London: Palgrave Macmillan, 2016. - 302 p.
40. Haass R.N. Where to Go From Here: Rebooting American Foreign Policy // Foreign Affairs. – 2019. – July/August. – Vol. 96. – No. 4. – P. 2-9.
41. Haran' Olekxiy V. Ukraine in Europe: Questions and Answers / Olekxiy Haran. - Kyiv: Stylos, 2009. - 72 p.

42. Kramer D.J. Back to Containment: Dealing with Putin's Regime. – Washington, D.C.: The McCain Institute for International Leadership, 2017. – 189 p
43. Kuzio, Taras. Ukraine's Relations with the West: Disinterest, Partnership, Disillusionment / Taras Kuzio // European Security. – 2003, Summer. – Vol. 12, No. 2. – P. 21-44.
44. Meister-Klage St. Ukraine and the United States: The Rise and Fall of the Strategic Partnership, Berlin: Routledge, 2018 – 387 p.
45. Moody's Investors Service. URL: <https://www.moody's.com/credit-ratings/Ukraine-Government-of-credit-rating-600037040>
46. Pifer S. The Budapest Memorandum and U.S. Obligations / Brookings Institution. – 2014. – December 4. URL: <http://www.brookings.edu/blogs/upfront/posts/2014/12/04-budapest-memorandum-us-obligations-pifer>
47. Pifer S. Ukraine, Russia and the U.S. Policy Response. Testimony. June 5, 2014 / Steven Pifer. [Electronic resource]. URL: <http://www.brookings.edu/research/testimony/2014/06/05-ukrainerussia-us-policy-response-pifer>
48. Pohorela O. Ukraine's Strategic Orientation: Between East and West Berlin: Routledge, 2020. – 298 p.
49. Parfinenko A. Russian revisionism as a challenge to the international order // Actual problems of international relations. Issue 154. 2023. p. 18-33
50. Ukraine Democracy Defense Lend-Lease Act of 2022. URL: <https://www.govtrack.us/congress/bills/117/s3522/summary>
51. Foreign support to Ukraine: Evidence from a database of military, financial, and humanitarian aid [Electronic resource]. URL: <https://cepr.org/voxeu/columns/foreign-support-ukraine-evidence-database-military-financial-and-humanitarian-aid>

52. Interim National Security Strategic Guidance. - [Electronic resource]. – URL:
<https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2021/03/NSC-1v2.pdf>.
53. Hawkins P. J. Impacts of the Ukraine Crisis on Biden’s Foreign Policy. Institut de relations internationales et stratégiques. 2022. October 10. URL:
<https://www.iris-france.org/170529-impacts-of-the-ukraine-crisis-on-bidensforeign-policy>.
54. Adesnik D., Hardie J. FDD’s Biden Administration Foreign Policy Tracker: The Year in Review. Foundation for Defense of Democracies. 2022. December 16. URL: <https://www.fdd.org/analysis/2022/12/16/fdds-bidenadministration-foreign-policy-tracker-2022-the-year-in-review/>
55. Lemire J., Ward A. Biden’s foreign policy legacy is on the line in Ukraine. Can he see it through?. Politico. 2022. August 8. URL:
<https://www.politico.com/news/2022/09/08/biden-foreign-policy-ukraine-00055566>
56. When is the 2024 presidential election? 01/03/2024. URL:
<https://usafacts.org/articles/dates-to-know-for-the-2024-presidential-election/>
57. Tracy Grant. United States presidential election of 2024. Nov 1, 2024. URL:
<https://www.britannica.com/event/United-States-presidential-election-of-2024>
58. Katie Coleman. Key Issues in the 2024 United States Presidential Election. Nov 1, 2024. URL: <https://fletcher.tufts.edu/news-events/news/key-issues-2024-united-states-presidential-election>
59. Andi Shae Napier. Election 2024: How these five top trending issues rank nationally. Oct 28, 2024. URL:
<https://www.washingtonexaminer.com/news/campaigns/3198395/2024-election-top-searched-issues-voters/>

60. Expert Brief by Paul B. Stares and Molly Carlough. Why the U.S. Presidential Election Matters for Ukraine. Oct 9, 2024. URL: <https://www.cfr.org/expert-brief/why-us-presidential-election-matters-ukraine>
61. Matthew Kaminski. Ukraine Might Breathe a Sigh of Relief — Whether Trump or Harris Wins. 2024/08/04 URL: <https://www.politico.com/news/magazine/2024/08/04/trump-harris-ukraine-2024-00172279>
62. RENEWING AMERICAN LEADERSHIP. Oct 15, 2024. URL: <https://democrats.org/where-we-stand/party-platform/renewing-american-leadership/>
63. 2024 Voter Guide: Where the Presidential Candidates Stand on Foreign Policy. Sep 26, 2024. URL: <https://www.allsides.com/blog/2024-voter-guide-where-presidential-candidates-stand-foreign-policy>
64. The 2024 Candidates on Foreign Policy. Oct 14, 2024. URL: <https://www.cfr.org/election2024/candidate-tracker>
65. Tomas Janeliūnas. The Strategic Contest in Ukraine: A Pivotal War Foreshadowing a Major US-China Conflict. Jun 5, 2024. URL: <https://www.hudson.org/national-security-defense/strategic-contest-ukraine-pivotal-war-foreshadowing-major-us-china-tomas-janeliunas>
66. Cindy Saine. Republican Candidates Sharply Divided on Support for Ukraine. Aug 25, 2023. URL: <https://www.voanews.com/a/republican-candidates-sharply-divided-on-support-for-ukraine-/7240667.html>
67. Gustaf Kilander. What the Republican candidates have said on the war in Ukraine. 09 Jan 2024. URL: <https://www.independent.co.uk/news/world/americas/us-politics/republican-candidates-ukraine-war-b2475825.html>
68. 2024 Presidential Election Polls. 01 Nov, 2024. URL: <https://www.racetothewh.com/president/polls>

69. Jordan Lippert. How Americans view the conflicts between Russia and Ukraine, Israel and Hamas, and China and Taiwan. 16 Feb, 2024. URL: <https://www.pewresearch.org/short-reads/2024/02/16/how-americans-view-the-conflicts-between-russia-and-ukraine-israel-and-hamas-and-china-and-taiwan/>

ДОДАТКИ

Додаток А

SWOT-аналіз стратегічного партнерства України та США

Сильні сторони (Strengths)	Слабкі сторони (Weaknesses)
Підтримка з боку США: Сполучені Штати надають Україні значну військову, економічну та гуманітарну допомогу, що зміцнює обороноздатність країни і сприяє реформам. Політична підтримка: США є важливим партнером України на міжнародній арені, підтримують її у боротьбі з агресією та сприяють політичному тиску на Росію. Підтримка реформ: Співпраця сприяє втіленню антикорупційних, економічних та інших реформ, що підвищує довіру міжнародних інвесторів. Санкційна політика: США координують санкції проти Росії та допомагають Україні тиснути на агресора економічними засобами.	Політична залежність: Україна значною мірою залежить від допомоги США, що створює вразливість до змін політичної ситуації в США. Економічні ризики: Надмірна залежність від міжнародної допомоги може уповільнити економічні реформи, якщо вони будуть сприйматися лише як вимога донорів. Бюрократія та корупція: Внутрішні проблеми в Україні (корупція, затримки в реформах) можуть гальмувати співпрацю та викликати невдоволення у США.
Можливості (Opportunities)	Загрози (Threats)
Розширення економічної співпраці: Поглиблення співпраці в енергетичному, ІТ, аграрному та інфраструктурному секторах може посилити економічні зв'язки між країнами. Технологічний обмін та інновації: США можуть допомогти Україні у впровадженні сучасних технологій та інноваційних рішень, зокрема в сфері оборони. Інтеграція в міжнародні структури: Співпраця з США підтримує інтеграцію України в НАТО та інші міжнародні структури, що може зміцнити її стратегічні позиції. Поглиблення військового партнерства: Розширення співпраці у військовій сфері, тренування українських військових, надання сучасного озброєння.	Міжнародна нестабільність: Зміна геополітичної ситуації (наприклад, зниження підтримки України з боку Європи) може знизити ефективність партнерства з США. Внутрішньополітичні зміни в США: Зміна політичного керівництва в США може вплинути на рівень підтримки та обсяг допомоги Україні. Ескалація конфлікту з Росією: Подальше загострення ситуації може поставити Україну у більш вразливе становище та збільшити ризик прямого військового втручання Росії. Інформаційна війна: Російська пропаганда та інформаційні атаки можуть впливати на міжнародну думку та підривати підтримку України.

Складено автором на підставі джерел: [39; 48; 56; 61; 62]